

ZBERATEL'® 2009

6

Ročník XV.
1,95 € / 59 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATELOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

Sakrálné umenie na známkach Rakúska (9)

Príspevok Slovenska do emisného radu EUROPA

BRATISLAVSKÉ ZBERATEĽSKÉ DNI

6. ZBERATEĽSKÝ VEĽTRH
6th COLLECTORS FAIR

5. - 6. 6. 2009

Firma
ZBERATEĽ®
Vás pozýva
do svojho
stánku č. 205
v hale D

Ďalšie pestré námety
a zaujímavé teritória
(40 - 41)

Bratislava, Tržnica.

Zemepis alebo história? Alebo, keď ešte nestál „Manderlák“ (13 – 15)

Zvláštnosti na ruskej výplatnej trojke (28)

Majstri Európy na TK Gibraltáru (16 – 17)

Spoločné vydanie miništátov (24 – 25)

Vážení čitatelia,

jarné sniečko nás príjemne hreje, záhradky sa prebúdzajú a už aj z počtu pripravovaných rôznych zberateľských stretnutí vidieť, že sa blížime k obdobiu, keď naša záľuba trochu ustúpí regenerácii síl v prírode. Ale ešte predtým sezóna vyvrcholí v areáli Incheby 6. Bratislavskými zberateľskými dňami. Informácie priamo z „kuchyne“ organizátorov dávajú tušiť, že doterajšie počty vystavovateľov aj návštevníkov na predchádzajúcich ročníkoch môžu byť opäť prekonané. Aj z hľadiska využitia priestorov možno očakávať väčší komfort pre všetkých účastníkov veľtrhu. Ale nebudeme predbiehať, musíme sa osobne presvedčiť.

K júnovému číslu Zberateľa

Aj firma Zberateľ svoju účasť starostlivo pripravuje, tentokrát s prevapením pre všetkých zberateľov a záujemcov o slovenské poštové známky. Príďte sa pozrieť, radi vás privítame v našom stánku.

V redakcii preto finišujeme na uzavretí šiesteho čísla, aby ste ho mohli dostať ešte pred zberateľským veľtrhom.

Informujeme o dvoch ďalších emisiách Slovenskej pošty, keď tou prvou pripomína 40. výročie založenia Zväzu slovenských filatelistov. Zdá sa, že Slovenská pošta si toto výročie pripomenula viac ako samotní filatelisti... Venujeme priestor aj ďalším vydaným filatelistickým materiálom v predchádzajúcom mesiaci. Môžu sa potešiť najmä celinári a zberatelia príležitostných pečiatok.

V dnešnom čísle prinášame ďalšie postrehy z poštovej prevádzky, ale zároveň pokračujeme aj úspešnými seriálmi, najmä už 11. časťou Malej školy filokartie, keď A. Urminský s trpezlivosťou pedagóga načrtáva ako zbierať a triediť pohľadnice. M. Jobek v 134. MOT pokračuje o TK Gibraltáru, pričom sa sústreďuje na zberateľsky príťažlivé námety. D. Evinic z poštovej histórie vybral príspevok o pečiatkach na balíkových spravodkách. J. Solava v seriáli o operencoch – spoločníkoch človeka predstavuje cíbika chochlatého. Spoločné vydania sa venujú dvom najmenším štátom na svete. Štúdia J. Čtvrtečku o košických háčkových pokračuje ďalšími zisteniami náhodných chýb, ktoré pomohli rekonštruovať tlačovú dosku. Rozsahom a hĺbkou spracovania ide o jednu z najvýznamnejších prác z obdobia „nového“ Československa. E. Minarovičová predkladá príspevok o uhorských minciach zo 16. až 19. storočia.

Číslo prináša aj niekoľko kratších a zaujímavých príspevkov, inzerciu, tradičnú ponuku a informuje o pripravovaných podujatiach a poriadaných rôznych zberateľských akciách.

Veríme, že Zberateľ vám na chvíľu oddychu prinesie veľa zaujímavého čítania a zároveň sa tešíme na stretnutie s vami na BZD.

Vaša redakcia

ZBERATEĽ®

Ročník XV. - 2009 • Číslo 6 • Cena 1,95 €

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALT

- **Novinky Slovenskej pošty** / New issues of Slovak Post / Neuheiten der Slowakischen Post (3-7)
- **Z novinek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (8-9)
- **A. Urminský: Malá škola filokartie (11)** / Short course of postcard collecting / Grundschule Ansichtskartensammeln (13-15)
- **J. Čtvrtečka: Košický háček – rozlíšenie háčkových polí podľa skutočného umiestnenia na tlačovej doske (XV)** / Souvenir sheet of Košice - recognition of souvenir sheet fields according to the true position on printing plate / Block Košice – Blockfeldunterscheidung nach genauer Position auf der Druckplatte (10-12)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (134)** / Short column of a phonecard collector / Kurz über den Telefonkarten (16-17)
- **D. Evinic: Denné pečiatky na rube maderských balíkových spravodiek** / Daily stamps on the back of Hungarian parcel shipping labels / Tagesstempel an der Rückseite der ungarischen Paketzetteln (18-20)
- **R. Klíma: Od Stefanie Strasse a Stefánia út po ulicu M. R. Štefánika** / From Stefanie Strasse and Stefánia út to the street of M. R. Štefánik / Von Stefanie Strasse und Stefánia út bis M. R. Štefánik Strasse (21-22)
- **J. Solava: Operence – spoločníci človeka – Cíbik chochlatý** / Birds – companions of people – The lapwing plover / Vögel – Gesellschafter des Menschen - (23)
- **-dn- : Spoločné vydania (13) Poštová dohoda Zvrchovaného Rádu maltézskych rytierov a Vatikánu** / Joint issues – Postal agreement of the Sovereign Military Order of Malta and Vatican / Gemeinschaftsausgaben – Postvertrag Souveräner Ritter- und Hospitalorden von Malta und Vatikan (24-25)
- **A. Fiala: 200. výročie porušenia Bratislavského mieru na medaile / 200th anniversary of violation of the Treaty of Pressburg on medal / 200. Jahrestag Bratislavaerleidensverletzung auf der Medaille(26)**
- **M. Bachratý: Výplatné stroje po novom** / Postage machines renewed / Neue Postzahlungsmaschinen (32-33)
- **E. Minarovičová: Ikonografia na uhorských minciach toliarového obdobia (16. – 19. stor.)** / Iconography on Hungarian coins from the thaler period (16th – 19th century) / Ikonographie ungarischen Münzen aus der Thalerperiode (34-36)

ZBERATEĽ®

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek, Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/2070 2674, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Antonín Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 1,95 €/59 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2009 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 19,50 €/590 Sk, pre abonentov z Českej republiky 34,95 €/860 Kč, pre abonentov z ostatnej Európy 41,49 €/1250 Sk, pre abonentov zo zámorských krajín 83 USD (53,11 €).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na CD, prinesené v USB kľúči alebo čitateľne napísané ručne. Obrazové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ **Číslo 6/2009:**
Redakčná uzávierka 22. mája 2009
Do tlače zadane 26. mája 2009
Dátum vydania 29. mája 2009

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj načatého riadka inzerátu je 0,83 € / 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 1,16 € / 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	106,22 €/3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	63,06 €/1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	33,19 €/1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	18,25 €/550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzovníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkany materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 02 44 250 149, 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ alebo do vypredania zásob. Abonentom časopisu poskytujeme na ponúkaný tovar zľavu 5%.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu

147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov,

do správy pre prijímateľa uveďte meno a druh platby

- z ostatných štátov Európy a Záhoria: na účet Anton

Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900,

Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava,

IBAN: SK66 0900 0000 0001 70170280

BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- peňažnou poukázkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,

- peňažnou poukázkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo

variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,

- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa

uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberateľa na Račianskej 17 má nové telefónne číslo:

☎ 02/2070 2674, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk

návšteva redakcie po dohode na ☎ 0902 249 351

utorok 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATEĽSKÉ MATERIÁLY

■ 40. výročie založenia ZSF

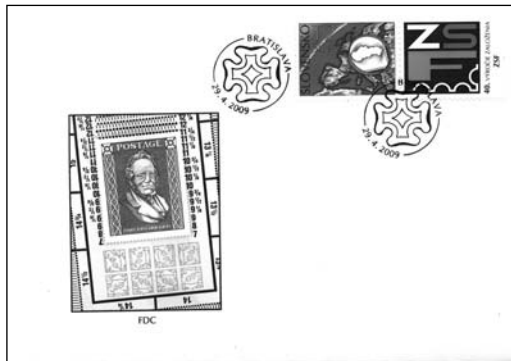
Pri príležitosti 40. výročia založenia Zväzu slovenských filatelistov Slovenská pošta, a. s., vydala 29. apríla 2009 známku nominálnej hodnoty vyjadrenej symbolom T2 50 g (poštová sadzba za list 2. triedy do hmotnosti 50 g v tuzemskom styku – v súčasnosti 33 centov)

s kupónom určeným na personalizáciu. Hlavným motívom známky je znázornenie Slovenska ako známkovej krajiny pod filatelistickou lupou s pozadím mapy Európy. Námetom kupónu je logo ZSF. Autorom výtvarného návrhu emisie je Eduard Grečner. Známku rozmerov 32,5 x 26,5 mm vrátane perforácie (na šírku) vyryl Miloš Ondráček a rotačnou ocelotlačou kombinovanou s hĺbkotlačou ju vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., na tlačových listoch s ôsmimi známkami a ôsmimi kupónmi. Kat. číslo známky je 453.

Súčasťou emisie je obálka prvého dňa vydania (FDC), ktorú vytlačila tlačiareň AB a tlačiareň Knihtlač, Zohor kombináciou techník ocelotlače, knihtlače a ofsetu v náklade 4 500 kusov. Motívom FDC je portrét J. E. Graya s pozadím zúbkomera a ukážkami priesvitiek. Motívom FDC pečiatky je jeden z najstarších vzorov poštových pečiatok. Rytcom FDC je akad. mal. Rudolf Cigánik.

Organizovaná filatelia má na Slovensku už viac ako 110-ročnú tradíciu. Zjazd delegátov filatelistických klubov Slovenska uskutočnený 17. 5. 1969 na Sliachi vytvoril základ terajšieho Zväzu slovenských filatelistov (ZSF). V súčasnosti je ZSF občianske združenie, ktoré má približne tisíc sedemsto členov združených v 93 kluboch filatelistov. Vytvára podmienky na zberateľské aktivity svojich členov, podporuje ich výstavnú, expertíznu, výskumnú a publikačnú činnosť a rozvíja filateliu ako odbornú, kultúrnu a výchovnú záujmovú činnosť. Zastupuje ich záujmy doma i v zahraničí a spolupracuje s ostatnými filatelistickými spolkami na Slovensku. Je členom svetovej filatelickej organizácie (FIP) a Európskej

skej asociácie filatelistických zväzov (FEPA). Okrem odborných činností sa zväz venuje výchove mladých filatelistov, spolupracuje pri tvorbe a realizácii slovenských poštových známok a ich propagácii v občianskej spoločnosti. Prostredníctvom činnosti ZSF sa filatelia stala súčasťou kultúrneho spektra Slovenskej republiky. Vydaná známka zaraďuje ZSF do európskeho kontextu a logo na kupóne oznamuje jeho jubileum. Pečiatka na FDC pripomína začiatky filatelie, keď sa známky znehodnocovali nemými pečiatkami a potom do jej histórie vstúpil prvý evidovaný filatelist a vydavateľ prvého katalógu poštových známok J. E. Gray. Jeho portrét je zasadený do zúbkomera, ktorý spolu s lupou patrí medzi najdôležitejšie filatelistické pomôcky. Vydanie známky s kupónom vo forme upraveného tlačového listu (UTL) umožňuje pôsobivé zvýraznenie jubilea najvýznamnejšej filatelickej organizácie na Slovensku.

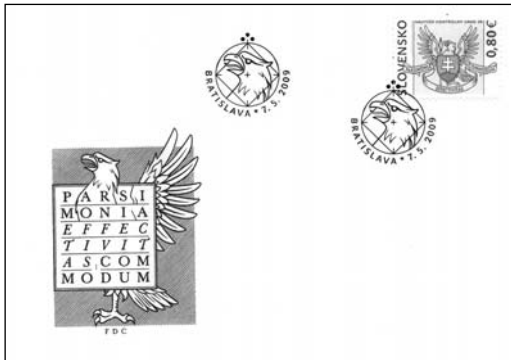
■ Najvyšší kontrolný úrad SR

Slovenská pošta, a. s., vydala 7. mája 2009 známku nominálnej hodnoty 80 centov „Najvyšší kontrolný úrad SR“. Autorom výtvarného návrhu emisie je Vladislav

Rostoka. Známkou rozmerov 33 x 26,5 mm vrátane perforácie (na šírku) vyryl František Horniak a rotačnou ocelotlačou kombinovanou s hĺbkotlačou ju vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., na tlačových listoch s 50 známkami.

Súčasťou emisie je obálka prvého dňa vydania (FDC), ktorú vytlačila tlačiareň AB Bratislava ocelotla-

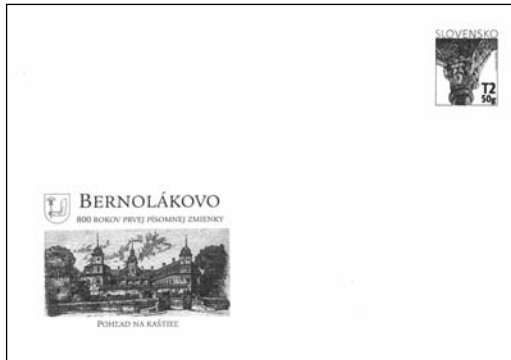
čou z plochej dosky v náklade 4 200 kusov. Prítláč na FDC vyryl František Horniak.

História kontrolného úradu siaha do doby vládnutia cisárovnej Márie Terézie. S určitými kompetenčnými obmenami a transformáciou postavenia kontrolný orgán existoval počas monarchie až do vzniku Československej republiky, keď bol zriadený Najvyšší účtovný kontrolný úrad. Po historických zmenách v postavení a kompetenciách zriadila SNR Najvyšší kontrolný úrad SSR. Aj keď bol v roku 1970 nahradený Výborom ľudovej kontroly SSR, ktorý sa v roku 1990 transformoval na Ministerstvo kontroly SR, v roku 1993 bol zákonom č. 39/1993 Z. z. zriadený Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, ktorý existuje a funguje dodnes a je zárukou nestrannej kontroly verejných prostriedkov.

Na poštovej známke je znázornený heraldický emblém NKÚ SR, na ktorom je vyobrazený zlatý prirodzený rozkrídlený orol so zlatým jazykom a v striebornej zbroji, ktorý nesie na hrudi štátny znak Slovenskej republiky v striebornej nitovej bordúre a vpravo drží zlatú striebrohotú kopiju apoštola Tomáša – to všetko je zdola ovinuté zlatou, purpurou podšitou stuhou s heslom PARSIMONIA EFFECTIVITAS COMMODUM. Toto vyobrazenie predstavuje vyjadrenie ostrozrakosti, neochvejného preverovania skutočností vlastnou skúsenosťou, a najmä nezávislosti kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR.

■ COB: Bernolákovo – 800 rokov prvej písomnej zmienky

Slovenská pošta, a. s., vydala 30. 4. 2009 celinovú obálku s vytláčenou známkou „Architektúra predrománskeho a románskeho obdobia“ so symbolom nominálnej hodnoty T2 50 g (poštová sadzba za list 2. triedy do hmotnosti 50 g v tuzemskom styku – v súčasnosti 33 centov), s prítláčovým motívom viažucim sa k histórii prvej písomnej zmienky o obci Bernolákovo.

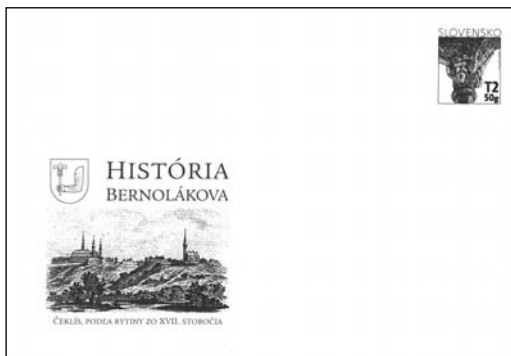

V ľavej časti celinovej obálky je dobové znázornenie kaštieľa v Bernolákove.

Prítláč vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ COB: História Bernolákova

Slovenská pošta, a. s., vydala 30. 4. 2009 celinovú obálku s vytláčenou známkou „Architektúra predrománskeho a románskeho obdobia“ so symbolom nominálnej hodnoty T2 50 g (poštová sadzba za list 2. triedy do

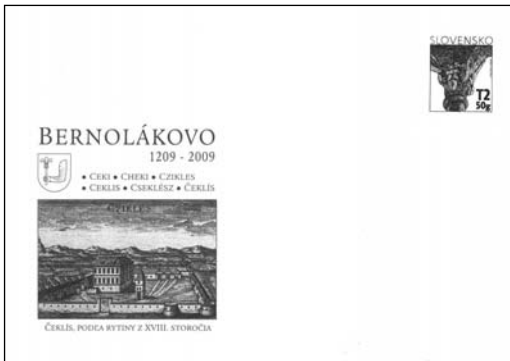
hmotnosti 50 g v tuzemskom styku – v súčasnosti 33 centov), s prítláčovým motívom viažucim sa k histórii obce Bernolákovo.

V ľavej časti celinovej obálky je panoráma Bernolákova podľa rytiny zo XVII. storočia.

Prítláč vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ COB: Bernolákovo 1209 – 2009

Slovenská pošta, a. s., vydala 30. 4. 2009 celinovú obálku s vytláčenou známkou „Architektúra predromán-

skeho a románskeho obdobia“ so symbolom nominálnej hodnoty T2 50 g (poštová sadzba za list 2. triedy do hmotnosti 50 g v tuzemskom styku – v súčasnosti 33 centov), s príťažovým motívom viazucim sa k histórii obce Bernolákovo.

V ľavej časti príležitostnej celinovej obálky je zobrazenie rytiny z XVIII. storočia, s uvedením viacerých historických názvov obce.

Prítač výtlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ CDV: 100 rokov Čiernohronskej železnice

Slovenská pošta, a. s., vydala 1. 5. 2009 príležitostný poštový lístok s výtlačnou známkou „Architektúra predrománskeho a románskeho obdobia“ so symbolom nominálnej hodnoty T2 50 g (poštová sadzba za list 2. triedy do hmotnosti 50 g v tuzemskom styku – v súčasnosti 33 centov).

Poštový lístok je výtlačný farebným ofsetom na biele ofsetovom papieri gramáže 160 g/m² s ochrannými prvkami – hologramom (umiestneným vpravo vedľa zvislej deliacej čiary so symbolom Slovenskej pošty

v podobe rastra) a mikropísmom (v 2. linke adresovej časti je text Slovenská pošta). Registračné číslo poštového lístka je 164 CDV 162/09.

Príťažový motív zobrazuje historický rušeň tahajúci vozne s drevom.

Autorom prítače je akad. mal. Marián Čapka.

Poštový lístok výtlačila tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ CDV: Essen 2009

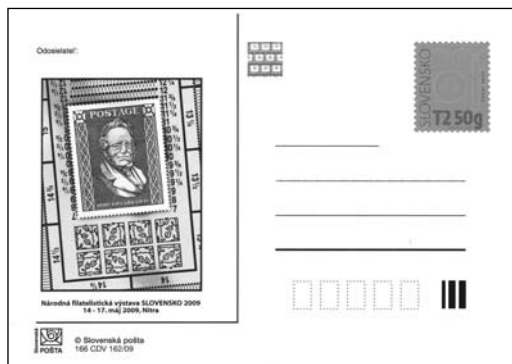
Slovenská pošta, a. s., vydala 6. 5. 2009 k veľtrhu poštových známok v Nemeckom Essene príležitostný poštový lístok s výtlačnou známkou „Architektúra predrománskeho a románskeho obdobia“ so symbolom nominálnej hodnoty T2 50 g (poštová sadzba za list 2. triedy do hmotnosti 50 g v tuzemskom styku – v súčasnosti 33 centov).

Motívom prítače je jedna z historických pamiatok mesta Essen. Autor výtvarného návrhu prítače je Adrian Ferda. Registračné číslo poštového lístka je 165 CDV 162/09.

■ CDV: Národná filatelistická výstava

Slovenská pošta, a. s., vydala 14. 5. 2009 príleži-

točný poštový lístok s vytlačenou známkou „Architektúra predrománskeho a románskeho obdobia“ so symbolom nominálnej hodnoty T2 50 g (poštová sadzba za list 2. triedy do hmotnosti 50 g v tuzemskom styku – v súčasnosti 33 centov).

Motívom prílače je portrét J. E. Graya, vydavateľa prvého filatelického katalógu, na pozadí zúbkomera s ukázkami priesvitiek (kresba za FDC). Autor výtvarného návrhu je D. Grečner. Registračné číslo poštového lístka je 166 CDV 162/09.

■ CDV: 40. výročie ZSF

Slovenská pošta, a. s., vydala 14. 5. 2009 príležitostný poštový lístok s vytlačenou známkou „Architektúra predrománskeho a románskeho obdobia“ so symbo-

■ PaL: Najvyšší kontrolný úrad SR

Slovenská pošta, a. s., vydala 7. mája 2009 k príležitostnej známke k 40. výročiu Najvyššieho kontrolného

lom nominálnej hodnoty T2 50 g (poštová sadzba za list 2. triedy do hmotnosti 50 g v tuzemskom styku – v súčasnosti 33 centov).

Motívom prílače je klasická lupa (jediný symbol filatelie!) a text. Autor výtvarného návrhu prílače je Adrian Ferda. Registračné číslo poštového lístka je 167 CDV 162/09.

■ CDV: Anketa o najkrajšiu slovenskú poštovú známku 2008

Slovenská pošta, a. s., vydala 16. 5. 2009 k vyhláseniu výsledkov ankety poštový lístok s vytlačenou známkou „Architektúra predrománskeho a románskeho obdobia“ so symbolom nominálnej hodnoty T2 50 g (poštová sadzba za list 2. triedy do hmotnosti 50 g v tuzemskom styku – v súčasnosti 33 centov).

Motívom prílače je víťazná známka ankety, autor výtvarného návrhu prílače je Rudolf Cigánik. Registračné číslo poštového lístka je 168 CDV 162/09.

úradu SR pamätný list. Autor výtvarného návrhu je Vladislav Rostoka. Motívom sú symboly kontrolnej činnosti.

■ PaL: 40. výročie založenia ZSF

Slovenská pošta, a. s., vydala 14. mája 2009 k 40. výročiu založenia Zväzu slovenských filatelistov pamät-

ný list. Autor výtvarného návrhu je Dušan Grečner. Podtlač tvoria rôzne československé a slovenské poštové známky. Pečiatka má domicil Nitra (?).

(spracoval -pem-)

PREHLÄD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK apríl - máj 2008

dátum, domicil, text pečiatky, autor, farba

■ 30. 04. 2009 Košice 1: **10. MESTSKÁ FILATELISTICKO-FILOKARTISTICKÁ VÝSTAVA** • Viliam Gaál • čierna

■ 1. 05. 2009 Čierny Balog: **100 ROKOV ČIERNOHRONSKEJ ŽELEZNICE** • Marián Čapka • čierna

■ 1. 05. 2009 Čierny Balog: **HRONEC - VYDROVO SKANZEN - HRONEC** • Marián Čapka • čierna
■ 3. 05. 2009 Brezová pod Bradlom: **90. VÝROČIE TRAGICKEJ SMRTI GEN. M. R. ŠTEFÁNKA** • Adrian Ferda • čierna

■ 4. 05. 2009 Trenčín 1: **90. VÝROČIE ÚMRTIA GEN. M. R. ŠTEFÁNKA** • Ivan Kubela • čierna

■ 9. 05. 2009 Košice 1: **POŠTOVÁ HISTÓRIA ŠTÁTOV STREDOEURÓPSKEHO REGIÓNU** • Viliam Gaál • čierna

■ 11. 05. 2009 Bratislava 15: **VEDENIE POŠTOVEJ ZNÁMKY AUREL STODOLA** • Adrian Ferda • čierna

■ 12. 05. 2009 Spišská Nová Ves: **20. VÝROČIE ZALOŽENIA ZOO** • Karol Dzurík • čierna

■ 14. 05. 2009 Nitra 1: **40. VÝROČIE ZALOŽENIA ZSF** • Dušan Grečner • čierna

■ 16. 05. 2009 Veľké Zálužie: **ANKETA O NAJKRAJŠIU SLOVENSKÚ ZNÁMKU** • Adrian Ferda • čierna

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

Česká republika

V emisnom rade **Europa**, pre ktorý PostEurop (asociácia verejných európskych poštových operátorov) vyhlásil spoločný námet známky EUROPA na tento rok **astronómii**, Česká pošta vydala 6. mája 2009 známku nominálnej hodnoty 17 Kč, s portrétom J. Keplera a schematickým výkladom jeho prvého a druhého zákona o eliptickej dráhe a rychlosti pohybu planét okolo

Slnka a ktorá pripomína 400. výročie publikovania jeho diela *Astronomia nova*. Rok 2009 bol z iniciatívy profesionálnych astronómov, združených v Medzinárodnej astronomickej únii, vyhlásený svetovou organizáciou

UNESCO za Medzinárodný rok astronómie pod záštitou OSN. Táto udalosť úzko súvisí so 400. výročím prvého použitia hviezdárskeho ďalekohľadu Galileom Galileim.

Astronóm, matematik, fyzik a astrológ Johannes Kepler (1571 – 1630) prišiel do Prahy na dvor cisára Rudolfa II., kde sa stal spolupracovníkom Tycho de Braha a po jeho smrti (1601) zaujal miesto cisárskeho matematika a astronóma. Kepler bol presvedčený o harmonickom usporiadaní sveta, na ktorého základe sa domnieval, že zoskupenie planét do špecifických geometrických obrazcov má pre svetové dianie mimoriadny význam. Na základe údajov získaných Brahom prepočí-

tal eliptickú dráhu planéty Mars a formuloval prvé dva zo svojich slávnych zákonov, ktorými sa riadi pohyb planét. Výsledky publikoval r. 1609 v spise *Astronomia nova*. V r. 1612 Kepler odišiel z Prahy do Linca, kde r. 1618 formuloval svoj tretí zákon o obehu planét.

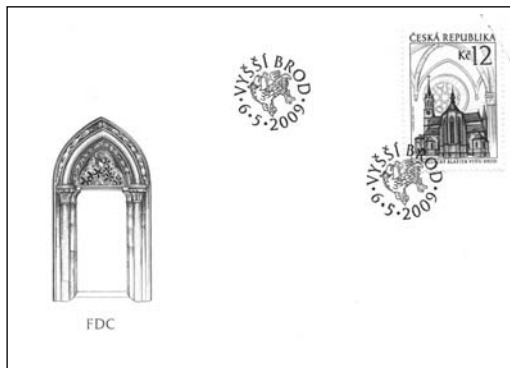
J. Kepler patrí k najvýznamnejším astronómom 17. storočia. Zaoberal sa geometriou, pozoroval výbuch supernovy, zdokonalil a skonštruoval astronomický ďalekohľad. Bol prvý, kto naozaj vypočítal tzv. betlehemskú hviezdu.

Známku (kat. č. 0596) ofsetom vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., na tlačových listoch so šiestimi známkami v náklade 240 tisíc kusov

Česká pošta vydala 6. mája 2008 aj dvojznámkovú sériu emisného radu *Krásy naší vlasti*. Na známke nominálnej hodnoty 12 Kč je **Cisterciársky kláštor vo Vyššom Brode**, patriaci k najvýznamnejším kultúrnym

pamiatkam južných Čiech, ktorý v tomto roku slávi 750. výročie vzniku. Založil ho r. 1259 Vok z Rožmberka, ktorý povolal cisterciárskych mníchov z rakúskeho Wilheringu. Vyšší Brod sa stal rodovým kláštorom Rožmberkov s veľkým majetkom a je tu pochovaných desať generácií tohto rodu. Po vymretí Rožmberkov v r. 1611 prešiel pod patronát cisára, ktorý ho neskôr udelil rodu Eggenbergov, s ktorými musel kláštor neustále bojovať o svoje práva. Na ich miesto nastúpili na začiatku 18. stor. Schwarzenbergovia. Značne odla-

hlá poloha kláštora ho ochránila v dobe husitských vojen i reformácie, takže areál ostal v podstate neporušený a je tak najzachovalejšou a historicky najautentickejšou monastickou lokalitou v Českej republike. Cyklus deviatich doskových obrazov tzv. Majstra Vyšebrodského v kláštornej galérii je gotickým skvostom českého maliarstva. V kaplnke je doskový obraz Vyšebrodskej madony od anonymného umelca. V kláštone omoklade je najvýznamnejšou pamiatkou dvojramenný Závišov kríž.

V budove opátstva je umiestená pobočka Poštového múzea v Prahe so stálou expozíciou: Dejiny poštovníctva na našom území od r. 1526 po súčasnosť. Sú tu vystavené napr. dostavníky a sane, poštové uniformy, dobové vývesné štíty a schránky, poštové známky, historické telegrafné prístroje, dalekopisné stroje a telefóny. Od r. 1995 je areál kláštora Národnou kultúrnou pamiatkou.

Na známke je zobrazený exteriér kostola Panny Márie, ktorý v skutočnosti tvorí dominantu kláštorného komplexu. Nad kostolnou stavbou je schematicky vyznačená gotická architektúra s klenbovými rebrami a kruhovým oknom.

Zámok Horšovský Týn leží v západných Čechách. Pôvodne ranogotický biskupský hrad kastelového typu bol po požiari r. 1547 prestavaný talianskym architektom A. Gallim na renesančné zámoké sídlo Lobkovicov. Dochovala sa ranogotická biskupská hradná kaplnka s unikátnou členitou rebrovou klenbou a nástennými maľbami postavená v polovici 13. stor. Neskôr už zámok

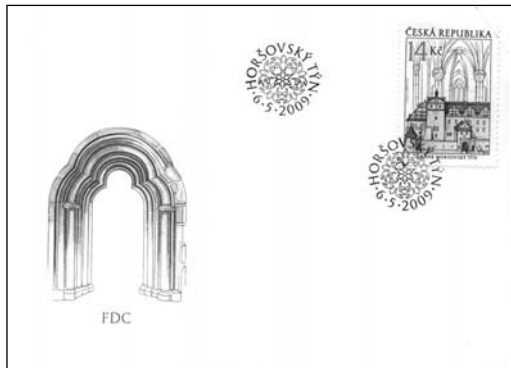
nebol prestavovaný s výnimkou drobných novorenesančných úprav na zadnom nádvorí pri poslednej rekonštrukcii na konci 19. storočia.

V rytierskej sále je umiestnená jedinečná portrétna galéria českých panovníkov. Vznik tejto galérie súvisí so zámkom v Jindřichovom Hradci a rodom Slavatov,

ktorý nechal v priebehu 16. a 17. stor. postupne namaľovať panovnícke portréty od Přemyslovcov cez Luxemburgov, Jiřího z Poděbrad, Jagelloncov až po Habsburgov.

V r. 1996 bol celý areál pre svoju nesmiernu historickú hodnotu vyhlásený za Národnú kultúrnú pamiatku. Do tohto areálu patrí nielen hlavná zámoká budova,

ale i purkrabský palác a takmer štyridsathektárový prírodný krajinný park s Glorietou, Vdovským domom a Loretánskou kaplnkou, ktorá je asi prvou stavbou tohto druhu v Čechách. Na známke je zobrazená časť zámku s hlavným vchodom doplnená schematicky vyznačenou rebrovou klenbou hradnej kaplnky.

Známky ocelotlačou z plochých dosiek vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., v náklade po 256 tisíc kusov na tlačové listy s ôsmimi známkami. Kat. č. známok je 0597 – 0598.

Rakúsko

Pod názvom **Sakrálné umenie v Rakúsko** Rakúska pošta vydala 8. mája 2009 známku nominálnej hodnoty 55 centov s vyobrazením detailu výzdoby nádoby na posvätnú vodu v Starom dome v hornorakúskom krajskom meste Linz.

Dóm v Linzi bol v barokovom štýle postavený v rokoch 1669 až 1678 podľa návrhov talianskeho architekta Pietra Carloneho. V rokoch 1785 až 1909 bol Starý dóm biskupské sídlo diecézie v Linzi. Zaujímavosťou Starého domu je známy Brucknerov

organ, ktorý bol prestavý podľa želaní známeho skladateľa Antona Brucknera, ktorý tu pôsobil ako organista v rokoch 1855 až 1868.

Známku kombinovanou tlačou (ocelotlač a ofset) vytlačila Rakúska štátna tlačiareň na tlačové listy s 10 známkami.

(spracoval -pem-)

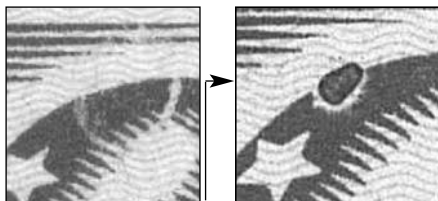
Košický hářček – rozlišení hářčekových polí podľa skutočného umiestnenia na tlačovej doske (XV)

Jaroslav Čtvrtečka

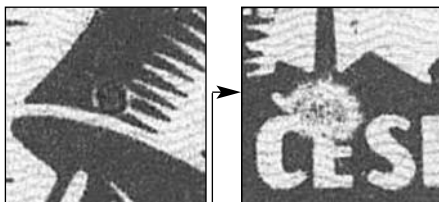
V. Náhodné chyby – opisy a vyobrazenia (6)

b) Náhodné chyby modrej farby (pokračovanie z č. 5):

HP 12 (15) - M 2c – jeden veľký kruh nad hviezdou

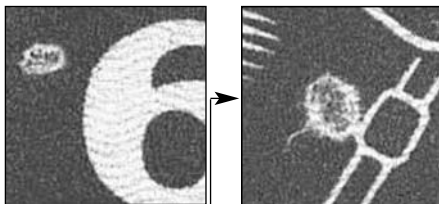
HP 6 (4) - M 2 – škvrna v prilbe nad hviezdou - tzv. vajíčko

HP 1 (14) - M 2 – škvrna v prilbe pod hviezdou

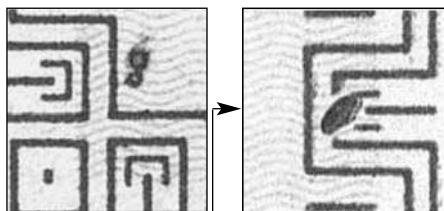
HP 13 (7) - M 2 – veľká škvrna nad ČE nápisu ČESKOSLOVENSKO

HP 13 (7) - M 1a – škvrna vľavo od číslice 6

HP 12 (15) - M 2a – škvrna vľavo od pracky

HP 6 (4) - M 1a – škvrna tzv. osmička v ľavom dolnom rohu meandrov

HP 6 (4) - M 1d – oválna škvrna v 5. pravom meandri zhora

c) Náhodné chyby červenej farby:

HP 9 (10) - Č 2a – chyba časť písmena C nápisu KOŠICE

HP 9 (10) - Č 2b – chyba časť písmena E nápisu KOŠICE

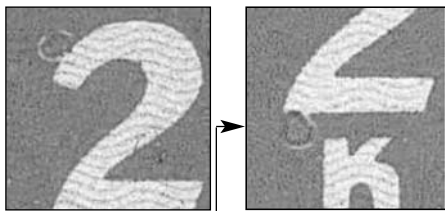

HP 8 (5) - Č 2a – tzv. plameň

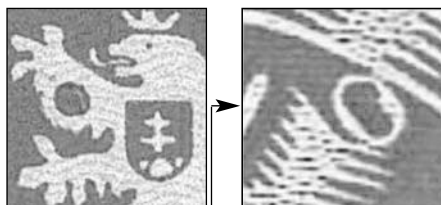
HP 6 (4) - Č 2 – škvrna za číslicou 2

HP 11 (3) - Č 1 – škrvna vľavo na oblúku číslice 2

HP 7 (11) - Č 2 – škrvna medzi číslicou 2 a K hodnotového údajá

HP 9 (10) - Č 2 – tzv. chorá tlapa

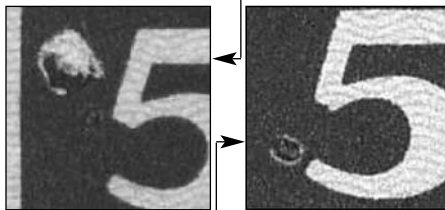
HP 3 (1) - Č 2 – škrvna na tvári - tzv. oko

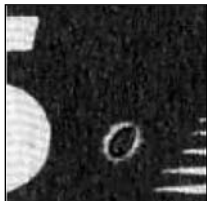
HP 12 (15) - Č 1e
– škrvna pod OS
nápísu
ČESKOSLOVENSKO

d) Náhodné chyby sivozelenej farby - známka 5 K

HP 1 (14) - SZ 2 – výrazná škrvna pred číslicou 5

HP 4 (9) - SZ 2a – škrvna pred oblúčkom číslice 5

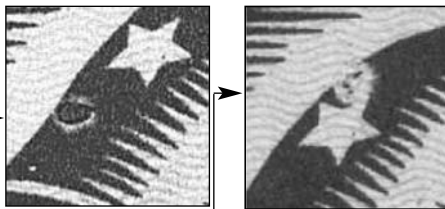

HP 9 (10) - SZ 2i
– škrvna za oblúčkom
čísllice 5

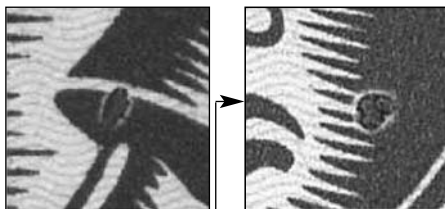
HP 11 (3) - SZ 1e
– škrvna pod číslicou 5
za písmenom K
hodnotového údajá

HP 15 (6) - SZ 1a – škrvna v prilbe pod hviezdou

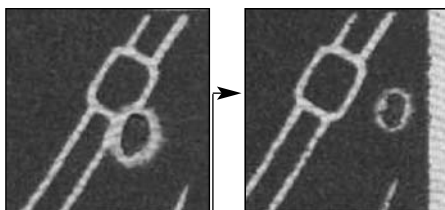
HP 7 (11) - SZ 1c – biela škrvna v prilbe nad hviezdou

HP 7 (11) - SZ 2f – škrvna nad nosom na dolnom okraji prilby

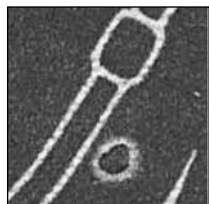

HP 9 (10) - SZ 1d – škrvna na tvári

HP 11 (3) - SZ 2 – škrvna, tzv. náušnica

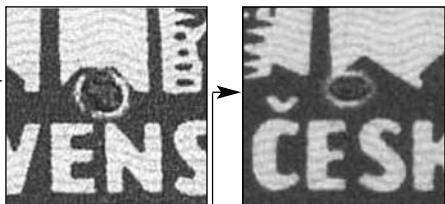

HP 11 (3) - SZ 1i – škrvna vpravo od pracky

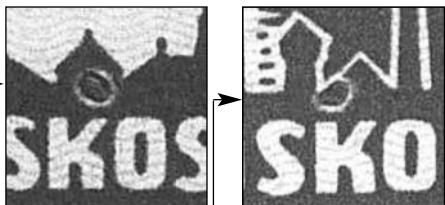
HP 10 (2) - SZ 2
– škrvna vpravo
pod prackou

HP 7 (11) - SZ 2 – škvrna nad EN nápisu
ČESKOSLOVENSKO

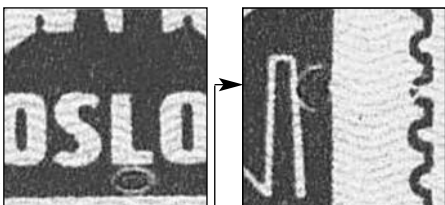
HP 11 (3) - SZ 1s – škvrna nad ES nápisu
ČESKOSLOVENSKO

HP 13 (7) - SZ 1b – škvrna nad prvým K nápisu
ČESKOSLOVENSKO

HP 6 (4) - SZ 1 – škvrna nad posledným K nápisu
ČESKOSLOVENSKO

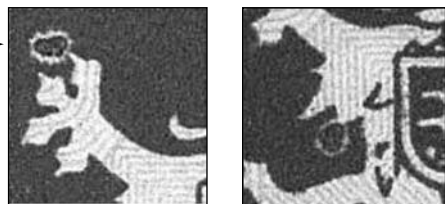
HP 14 (13) - SZ 2b – oválna škvrna pod L nápisu
ČESKOSLOVENSKO

HP 12 (15) - SZ 1d – škvrna na pravej strane komína

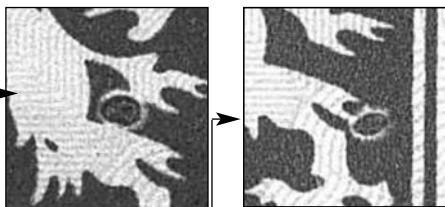
e) Náhodné chyby sivozelenej farby – vo veľkom
štátnom znaku

HP 8 (5) - SZ 1a – škvrna nad ľavou prednou labou

HP 11 (3) - SZ 1n – škvrna nad pravou prednou labou

HP 12 (15) - SZ 1 – veľký znak – škvrna pod chvostom

HP 7 (11) - SZ 1b – veľký znak – škvrna za ľavou zadnou labou

(pokračovanie)

Novinka firmy Zberateľ
Špecializovaný katalóg
SLOVENSKO 1993 – 2008

SLOVENSKO
1993 - 2008

ZBERATEĽ®
BRATISLAVA 2009

Celofarebný, všetky vydania oficiálneho
vydavateľa poštových známok
a ďalších predmetov filatelistického záujmu
s vyobrazeniami a s cenami v eurách.

Začiatok predaja:

Bratislavské zberateľské dni 5. a 6. júna
2009 v stánku firmy Zberateľ, cena 13,90 €

MALÁ ŠKOLA FILOKARTIE (11)

Alex Urminský

8. 1 Zemepis

Takto sa nazýva, v predchádzajúcej časti opísaná jedna veľká, skoro univerzálna skupina pohľadníc, ktorá bola východiskovou skupinou na prahu masového rozvoja pohľadníc. Zberatelia pohľadníc miest a obcí tvoria najpočetnejšiu skupinu. Uvediem príklad. V adresári Klubu zberateľů kuriosit (KSK) je evidovaných 498 zberateľov pohľadníc. Z nich 340 neudáva zameranie svojej zbierky a je predpoklad, že medzi nimi sú aj zberatelia miestopisu, žánrových a iných pohľadníc, alebo majú špecifické zameranie. Napriek tomu 51 zberateľov udáva zbieranie miestopisu, ďalších 31 zbiera Prahu, 18 zberateľov sa špecializuje na hrady a zámky, 15 zbiera zemepis a 23 zberateľov udáva zbieranie umeleckých pohľadníc. Možno predpokladať, že podobné zameranie majú aj slovenskí, aj keď neorganizovaní zberatelia.

Medzi slovenskými zberateľmi dominujú lokality Bratislava, Tatry, Košice, Trenčín, Nitra, Trnava, Piešťany či Topoľčany, ale aj ďalšie nemenované oblasti. Možno povedať, že napríklad aj obce a mestá na Považí, na Záhorí a Južnom Slovensku. Opakovať čo patrí do zbierok obce alebo mesta je zbytočné, lebo skoro v každej časti MŠF som sa týmito pohľadnicami zaoberal a dokumentoval nimi aj terminológiu.

Skupina **zemepis** zahŕňa aj ďalšie špecifické zbierky. Charakterizované sú špecializáciou na určité objekty, ktoré majú spoločný funkčný charakter na veľkom území. Patria sem obľúbené zbierky panských sídiel, teda hradov, zámkov, kaštieľov a zemepanských či zemianskych kúrií. Takéto objekty sa nachádzajú (vlastne nachádzali!) skoro v každej obci a najčastejšie boli zobrazované na pohľadniciach. Mnohé boli prestavané

a sú využívané napríklad ako múzeá, kultúrne domy, domy dôchodcov a podobne. Mnohé z nich už neexistujú, iné sú v ruínach a viaceré po reštitúcii či predaji zažívajú svoju novú slávu.

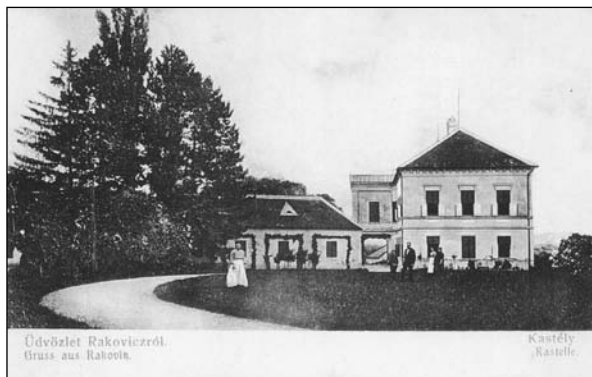
Ďalšou takouto skupinou sú sakrálné stavby, medzi ktoré okrem kostolov radíme aj fary, pútnické miesta, krížové cesty, prícestné kríže a ďalšie sakrálné sochy. Skoro v každej obci nájdeme sv. Floriána, patróna hasičov. Vyskytujú sa aj pohľadnice objektov, ktoré sú súčasťou cintorínov (napr. Detva), pohrebné mohyly a sarkofágy.

Pohľadnice leteckých záberov, pohľadnice s mapkami či erbami patria do konkrétnej lokality, ale zbierajú sa aj osobitne. Je to vec prístupu zberateľa. Kým v minulosti bolo leteckých pohľadníc poskromne, v súčasnosti sa špecializované spoločnosti venujú zhotovovaniu leteckých snímok a pohľadníc na objednávky obcí v súvislosti s ich významnými výročiami alebo vydávaním obecných monografií. Tu treba poznamenať, že historické pohľadnice sú veľmi vďačným a využívaným dokumentačným materiálom pri tvorbe monografií! Už viac desaťročí (najmä v ČR) vznikali zbierky pohľadníc rozhladní a najvyšších vrchov pohorí, kde je vrchol nejakým spôsobom vyznačený vrátane udanej nadmorskej výšky. Inžinierske stavby, teda mosty, viadukty, tunely, ktorých zbieranie je novšieho dáta, patria do regionálnych zbierok, ale aj do námetov o doprave.

Na princípe filatelistických zbierok známkových zemí sa regrutujú zberatelia zameraní „jeden kus z každej obce a mesta“, alebo z každej krajiny či z jej hlavného mesta. Jeden chce „vyzbierať“ Európu, iný celý svet. Obdivuhodné sú zbierky ostrovov. Napríklad pán J. Procházka sa špecializuje na ostrovy Oceánie,

Hrad – Zámok Červený Kameň patrí medzi najväčšie hrady v Západoslovenskom regióne a jeho priestory a zbierky sú prístupné verejnosti. Súčasťou hradného komplexu bola aj kaplnka, ktorá pôvodne slúžila hradnému panstvu.

Kaštelj v Rakovciach v 19. storočí patrj rozvetvenej rodine Medřanských, ktorí na Považí vlastnili viaceré hrady a kúrie, vrátane kúrie vo Veselom.

Macedónsko vstúpilo do nášho povedomia až po katastrofálnom zemetrasení v Skoplje, kým dovtedy sme skôr poznali slovné spojenie Alexander Macedónsky. Pohľadnica patrí do zbierky krajiny alebo ich hlavných miest.

poštou doručených do ČR. Určite je zaujímavá aj filatelistická hodnota takejto zbierky.

8. 2 História

Zbierať históriu Slovenska na pohľadniciach nie je jednoduché, ale určite môže byť veľmi podnetné a pre prezentáciu aj žiadané. K raným dejinám Slovenska od Samovej ríše po vznik Uhorského štátu veľa historických pohľadníc nenájdeme. Takmer raritou je preto 15-kusová séria pohľadníc k Pribinovým slávnostiam v roku 1933 v Nitre, vydaná v náklade 75 000 kusov. Bolo to pripomenutie 1100. výročia posvätenia prvého kresťanského chrámu na Slovensku. (Oslavy správa-

dzali rôzne neočakávané udalosti, ktoré bude zaujímavé zberateľský zdokumentovať.) K tejto časti dejín sa ešte nájde čo – to z produkcie slovenských múzeí, hlavne však po roku 1990. Ak sa stotožníme s myšlienkou spoločných dejín s krajinami v rámci Uhorska a Rakúsko-Uhorskej monarchie, môžeme začať s rozsiahlou emisiou Miléniových pohľadníc z roku 1896.

Popri slovenských reáliách sú na nich aj panovníci a šľachtici, ktorých pôvod a život sa viaže k územiu Slovenska (králi, veľmoži, korunovácie, protiturecké pevnosti, hrady a pod.). Veľa sakrálnych stavieb z raného obdobia Uhorska nájdeme na pohľadniciach, dá sa zdokumentovať Trnavská univerzita, Univerzita Istropolitana, ale aj osobnosti a udalosti súvisiace s emancipačným dňaním na Slovensku (Matica Slovenská, Slovenské učené tovarišstvo, gymnáziá, spolky a podobne). Ale to už zachádzam do podrobností, čo nie je cieľom tejto časti. Uzavriem to konštatovaním, že po roku 1918 do roku 1993 sme svoju históriu spojili s históriou Čiech a Moravy.

Z prvej Slovenskej republiky pochádzajúce pohľadnice majú pomerne nekvalitné polygrafické spracovanie a ani sa ich veľa nezachovalo. Súčasná pohľadnicová tvorba tvorba na Slovensku historické témy viac-menej ingnoruje, až na niektoré lokálne výnimky. Skupinu historických

Letecká pohľadnica obce Velké Ripňany, ktorú pri príležitosti 850. výročia (2006) naľofografovala spoločnosť JAS AIR SK, s. r. o.

Spolok svätého Adalberta – Vojtecha patrí k najstarším ustanovizniam na našom území. Jeho knižnica, ktorú zakladal aj Andrej Radlinský, je toho svedkom.

pohľadníc však nemožno vymedziť slovenskou históriou alebo históriou iného národa.

Budovanie zbierky môže byť aj na iných princípoch, napríklad história niektorého náboženstva, politického systému, školstva, zdravotníctva a veľa iných. Na filatelistických výstavách sa prezentujú témy I. svetová vojna, Červený kríž, vznik a vývoj písma, reči, poštových služieb a iné. Takýmto alebo

zaradiť aj do iných skupín (kultúra, technika, militárie, šport), nie je pre zberateľa podstatné, lebo sám si vymedzuje obsah, rozsah a cieľ svojej zbierky.

Pri budovaní zbierky pohľadníc na historickú tému je dôležité vymedziť si časové a teritoriálne hranice, aby sa zberateľ dokázal vyrovnáť s témou po obsahovej stránke, ktorá vyžaduje štúdium (ako nakoniec každá téma, ktorá nie je povolaním zberateľa).

Parkáň. Pohľad na Dunajský most a baziliku. Dunaj híd az Esztergomi bazilikával. 5938 g - a.v.p.

Po stáročia bol „slovenským Rímom“ Ostrihom a na poste arcibiskupskom zasadol nejeदन syn slovenských rodičov. Most akoby symbolizoval jeho spojenie so Slovenskom. ■

Miléniová pohľadnica z uhorskej dediny. Pretože bola zaslaná 10 rokov po vydaní (1896) a vytláčená známka mala nedostatočnú výpliatnu hodnotu, bola vyplatená 5-halierovou známkou. ↓

358 ירושלים, גן הציבורי - King George St. - Public Garden JERUSALEM

Najväčšie svetové náboženstvá spájajú svoju vieru s Jeruzalemom a územiami dnešného Izraela. Pohľadnica bola vydaná ešte v štáte Palestína, ktorý bol aj známkovou krajinou, ale vyfrankovaná je známkami z prvej série štátu Izrael a odoslaná na Slovensko 1. IX. 1948. Aj adresová strana pohľadnice má historický náboj.

podobným témam možno zamerať aj filokarhistické zbierky. To, že mnohé z nich sa dajú

TK Gibraltár – IV. časť

V predchádzajúcich častiach (MOT 130, 131 a 133) som začal bližšie opisovať a predstavovať TK Gibraltáru. Opisom karty číslo GIB-69 som skončil opis optických kariet Landys & Gyr. Dnes pokračujem v predstavovaní ďalších – tentokrát už čipových TK Gibraltáru. Pri ich označovaní sa budem naďalej riadiť katalógovým označovaním, ktorým som sa riadil pri optických kartách. Jediný rozdiel je v tom, že pri katalógovom označovaní čipových kariet bude navyše vkladané písmeno „C“, ako skratka (chip-čip). Taktiež pri čipových kartách už nepoznáme kódy (napr. 505 L a pod.).

Vôbec prvou čipovou kartou, vydanou na začiatku roku 1998, bola karta k 40. výročiu Rádia Gibraltár, zobrazujúca prácu dvoch redaktorov za mikrofónom. TK má 100 jednotiek, náklad 3 000 ks a katalógové číslo GIB-C-01. Ďaleko zaujímavejšími boli dve nasledujúce karty vydané rovnako začiatkom roka 1998, a to k Majstrovstvám sveta vo futbale. Prvá z nich bola vydaná k pamätnému finále v anglickom „chráme futbalu“, vo Wembley, v roku 1966 (ešte na pôvodnom štadióne) medzi domácimi Angličanmi a západným Nemeckom (Angličania vyhrali 4:2, a stali sa zatiaľ prvý aj posled-

nykrát majstrami sveta, o. i. aj po strelení jedného s najdiskutovanejších gólov v histórii futbalu). Na obr. 1 možno rozoznať minimálne dve legendy anglického futbalu – Bobby Charltona (s pohárom Julesa Rimeta nad hlavou) a vedľa neho vpravo stojačeho kapitána Bobby Moora. TK má 25 jednotiek, náklad 3 000 ks a katalógové číslo GIB-C-02. Druhá z nich zobrazuje jednu zo scén z finálového

duelu medzi Brazíliou a Talianskom v roku 1970 na Aztéckom štadióne v Mexiku City. Po výhre 4:1 Brazília získala svoj tretí titul majstra sveta, a tím aj definitívne do svojej vitríny Rimetov pohár. Hlavnú zásluhu na tom má „futbalový kráľ“ Pelé – hráč s číslom 10 na chrbte (obr. 2). TK má 50 jednotiek, náklad 3 000 ks a katalógové číslo GIB-C-03.

Nasledovala prvá karta z roku 1999 pod názvom „Úsvit dejín“, na ktorej dominujú 3 lebky, poukazujúce na prastarú históriu osídlenia územia Gibraltáru. TK má 50 jednotiek, náklad 3 000 ks a katalógové číslo GIB-C-04.

Ďalšou kartou vydanou na začiatku roku 1999 si Gibraltár pripomenul obdobie, keď bol pod nadvládou Maurrov, a tým aj islamu.

Konkrétne spolu išlo o 720 rokov (od roku 711 do roku 1309 a od roku 1340 do roku 1462). Na karte je postava Maura a typické maurské sadrové ornamente, ktoré dodnes zdobia rôzne paláce v Andalúzii, dnes tvoriace súčasť svetového kultúrneho dedičstva UNESCO (napr. v Grenade, Seville, Cordóbe a pod.). TK má 100 jednotiek, náklad 3 000 ks a katalógové číslo GIB-C-05.

V tom istom čase nasledovala karta pod názvom „100 rokov stredozemského veslárskeho klubu 1899 – 1999“. Karta s vyobrazením plávajúcej lode má 100 jednotiek, náklad 3 000 ks a katalógové číslo GIB-C-06.

Ešte stále na začiatku roka 1999 bola vydaná 3-kusová séria TK s vyobrazením rôznych vojenských stíhačiek Kráľovského letectva v Gibraltáre, medzi nimi hlavne stíhačiek Eurofighter Typhoon, Raf F3 Tornado (obr. 3). Oproti predchádzajúcim kartám, na rubovej strane ktorých bol písaný text, táto séria sa vyznačuje tým, že nielen na líčnej (avertznej) strane, ale aj rubovej (reverznej) strane sú obrázky príslušných stíhačiek. Karty boli postupne vydané s počtom jednotiek 25, 50 a 100, náklad všetkých je po 3 000 kusov a katalógové označenie je GIB-C-07, GIB-C-08 a GIB-C-09.

Na začiatku roka 1999 si aj Gibraltár pripomenul 30. výročia pristátia a výstupu prvého človeka na Mesiaci. K tejto udalosti boli vydané dve TK s kozmickým námietom (obojsmerným). Karty boli vydané s počtom jednotiek po 50 a náklad oboch bol po 5 000 kusov, pričom katalógové označenie je GIB-C-10 a GIB-C-11.

Nasledovala ďalšia séria TK, ale až v roku 2000. Bola ňou séria s vyobrazením orlov. Títo draví vtáci Peregrine Falcon, Booted Eagle a Bonelli's Eagle (obr. 4) boli zobrazení opäť obojstranne. Karty boli vydané s počtom jednotiek 25, 50 a 100. Tieto hodnoty boli prvýkrát vyobrazené aj v peňažnom ekvivalente – 2 libry, 4 libry a 8 libier (obr. 4). Náklad všetkých bol po 5 000 kusov pričom katalógové označenie je GIB-C-12, GIB-C-13 a GIB-C-14.

Vo svojom popise som sa zmienil, že územie Gibraltáru je vlastne jedna veľká skala. Preto niet divu, že ďalšou sériou z roku 2000 boli pohľady na túto skalú z rôznych strán. Tieto pohľady boli z pozemskej výšky aj z vtáčej perspektívy.

Všetky štyri karty boli rovnako obojstranné s obrazmi. Na prvej z nich je pohľad na skalú zo severoseverozápadu a z druhej strany zo západu. Karta má 25 jednotiek, hodnotu 2 libry a katalógové číslo GIB-C-15. Nasledovala karta s pohľadom z pozemskej výšky zo severu a na druhej strane karty pohľad z vtáčej perspektívy znovu zo severoseverozápadu. Karta má tiež

25 jednotiek, hodnotu 2 libry a katalógové číslo GIB-C-16. Ďalej nasledovala karta s pohľadom z vtáčej perspektívy na severnú stranu a z druhej strany karty na južnú stranu Gibraltáru. Karta má 100 jednotiek, hodnotu 8 libier a katalógové číslo GIB-C-17. Nakoniec je to pohľad z pozemskej výšky od prielivu a na druhej strane z vtáčej perspektívy z juhojuhozápadu. Karta má tiež 100 jednotiek, hodnotu 8 libier a katalógové číslo GIB-C-18 (obr. 5). Náklad všetkých kariet bol po 5 000 kusov.

V roku 2000 boli Majstrovstvá Európy vo futbale, ktoré spoločne organizovalo Belgicko a Holandsko. Pre tejto príležitosti vydal Gibraltár kartu s vyobrazením mužstiev, ktoré túto súťaž (aj pod inými názvami) už vyhrali. Tieto mužstvá sú vyznačené vo forme dresov mužstiev a logicky tam nemôže chýbať ani víťaz tejto súťaže ex-Československo, ktoré sa stalo majstrom Európy v roku 1976 v Belehrade po pamätnej výhre 3:2 nad Nemeckou spolkovou republikou. Pripomeňme si, že vtedy slovenskí futbaloví hráči niečo znamenali a tvorili výraznú kostru vtedajšieho národného mužstva ČSSR, keď vo finále ich nastúpilo až 8 z 11. Kdeže tie „lanské“ snehy sú ...? Túto kartu môžeme považovať za pekné bohemoslovacikum. Na zadnej strane sú vyobrazené vla-

júce vlajky víťazov popri bežiacom futbalistovi s loptou. Je tam aj bývalá československá, dnes už len česká vlajka. Karta má 25 jednotiek, žiadnu hodnotu v librách, náklad 5 000 kusov a katalógové číslo GIB-C-19 (obr. 6 na obálke).

V roku septembri roku 2000 prebiehali v Gibraltári preteky rýchlych pretekárskych člnov. K tejto udalosti bola vydaná karta s vyobrazením červeného pretekárskeho člna s pozadím gibraltárskej skaly. Na zadnej strane je propagačná kresba. Karta má 50 jednotiek, žiadnu hodnotu v librách, náklad 5 000 kusov a katalógové číslo GIB-C-20.

Keďže v roku 2000 bolo okrúhle výročie – 60 rokov leteckej bitky o Britániu, je pochopiteľné, že Gibraltár vydal pri tejto príležitosti karty – v tomto prípade dve. Prvou z nich bola karta zobrazujúcu bojové lietadlo „Spirittfire Mk2A“ na ploche a pri príprave na let, na druhej strane karty je obrázok lietadla pri bojovom lete. Karta má 50 jednotiek, hodnotu 4 libry, náklad 5 000 kusov a katalógové číslo GIB-C-21. Druhou z nich bola karta zobrazujúcu bojové lietadlo „Hurricane Mk2c“ pri bojovom lete, na druhej strane karty je obrázok lietadla „Lancaster B 1-3“ tiež pri bojovom lete. Karta má tiež 50 jednotiek, hodnotu 4 libry, náklad 5 000 kusov a katalógové číslo GIB-C-22.

Dokončenie celého seriálu o kartách Gibraltáru nabudúce.

spracoval **mjobek**

Denné pečiatky na rube maďarských balíkových sprievodiek

...kérhetők (A. 1. Szab. 46. §. 2. p.).
...szik, a csomagot értesítés nélkül vissza-

rendelkezései.

hatetlensége esetében kérem, hogy:
..... nap múlva küldjék vissza;

a címzettnek
..... (új) rendeltetési helyre küldjék utána;
..... (új címzettnek)

se nélkül, vagy
..... után-
kézbesítsék, vagy utánküldjék;

szia (a kézbesíthetetlenségről értesítsenek);
..... címre küldjék;
..... címre és számaimra adják el, vagy tekintsék

gy a csomagot ne küldjék a címzett után,
pidaian és a csomag burkolatán is fel kell

ett nyugtája.

rt csomagot átvettem

1943 évi aug hó 7 n.

M. Mr. Alami nyomda. Budapest.

M. Mr. Alami nyomda. Budapest.

M. Mr. Alami nyomda. Budapest.

M. Mr. Alami nyomda. Budapest.

Príchod sprievodky k balíku z Ostrihornu do Pohronského Ruskova bol 6. 8. 1940, samotný balík prišiel 6. 8. 1940 a adresátovi bol vydaný 7. 8. 1940. Denná pečiatka dokladujúca príchod balíka má dobový maďarský vzor s rozlišovacím písmenom A a zostávajúce dve, pravdepodobne uhorského pôvodu vzor G.492, rozlišovacie písmeno B.

Výrez rubu sprievodky z Makó do Pohronského Ruskova. Príchod sprievodky 21. 4. 1943, príchod balíka bol pôvodne označený dennou pečiatkou na 22. 4. 1943, ale táto pečiatka bola prečiarknutá a odlačená nová z dátumom 23. 4. 1943. Balík bol dodaný adresátovi 23. 4. 1943. Všetky odtlačky denných pečiatok majú rozlišovacie písmeno A.

megjelölt pont átfűzősével,
meg kell jelölnie, hogy kéz-
besítést rendelkeznél. Ezt a rendel-
és szab. 46. § 2. p.)
erővel a megőrzést határidő
(Szab. 46. § 3. p.)

A kézbesítő hivatal
keletbélyegzője;

rendelkezései:

csomagot nem lehet kézbesíteni,
..... nap múlva küldjék vissza;
..... másikk helyre küldjék utána;
..... utána a következő címre

..... (kezbesíthetlenségről értesítsenek)
..... következő címre:

..... vesztélyomra adják el,
mint amelyről lemondtam.

A feladó aláírása

gy a csomagot ne küldjék a címzett után,
pidaian és a csomag burkolatán is fel kell

nyugtája.

ételt elismerem.

1943 évi aprilis hó 13 n.

M. Mr. Alami nyomda. Budapest.

Denné pečiatky sú v prevažnej väčšine prípadov neoddeliteľnou súčasťou rozličných poštových zásielok. Sú určené na vyznačenie miesta, dátumu i času podania, resp. odchodu rozhodujúceho poštového spoja. Ich rozlišovacie znamienka, ktoré môžu byť z písmen, číslic alebo ich kombinácie, slúžia na rozlíšenie pracoviska podacej pošty, ktoré zásielku prijalo. Nemaľou úlohou denných pečiatok je zabrániť opätovnému použitiu známok, ktorými sú uhradené poštové poplatky za danú zásielku, tzn. znehodnotiť ich (čo sa často z pohľadu filatelistu stáva doslova).

Menej známe je používanie denných pečiatok na rozličných tlačivách používaných v právnom procese poštových zásielok, a to nielen ako už bolo spomínané pri podaní, ale i pri ich premiestňovaní a dodaní adresátom.

Denné pečiatky sa používajú i na doloženie

A feladónak az alábbi felsorolásból a megfelelő pont aláhúzásával, illetőleg az egyenlőtlen részben kifejezésével meg kell jelölnie, hogy kézbesíthetőség esetére melyik címet a csomagját rendelésnek. Ezt a rendelkezést a csomagra is fel kell jegyeznie. (A. 1. Szab. 48. § 2. p.)
Ha a feladó nem rendelkezik, a csomagot a megadott határidős letelepítő ügynökségnél visszaküldi. (A. 1. Szab. 48. § 3. p.)
Csak az alábbi rendelkezések tesznek.

A feladó rendelkezései:

Ha a szállítással előadottan leírt csomagot meg kell kézbesíteni, kérem, hogy:

- a csomagot azonnal vagy ..... nap múlva kézbesítse;
- a csomagot ugyanannak a címzettnek más helyre megküldje;
- a csomagot kézbesítés vagy küldés után a címzettnek adja;
- a csomagot jelentésként vissza (kézbesíthetőségéről értesítsenek);
- a visszajelentést küldjék a következő címre:

.....

- a csomagot költségemre és veszélyemre adják át;
- a csomagot kezeljék úgy, mint amelyről lemondtam.

A feladó aláírása:

.....

Ha a feladó azt kívánja, hogy a csomagot ne küldjék a címzett után, ezt a kívánását a szállítási előírásokban előírt csomag címkéjén is fel kell jegyeznie. (A. 1. Szab. 48. § 3. p.)

A címzett nyugtája.

A töltésért kért csomagdíjért elismertem.

Kelt ..... 1942. évi ..... hó ..... napján.

Aláírás: .....

M. kir. Államügymin. Budapest, 1942.

Zadná strana sprievodky k balíku z Budapešti do Hokoviec. Sprievodka bola pravdepodobne omylom opečiatkovaná na pošte Šahy 30. 7. 1942, hodinový údaj v pečiatke je 9 hodín. Následne bola v ten istý deň dodaná do miesta bydliska adresáta, kde na ňu dali odtlačok dennej pečiatky s hodinovým údajom „12“. Doručenie balíka bolo uskutočnené ešte v ten istý deň, teda 30. 7. 1942.

dátumu a času príchodu zásielky do miesta dodania resp. tranzitu napr. pri náhlych (expres) zásielkach, zásielkach 1. triedy, sprievodných dokladov balíkových zásielok – sprievodiek a podobne. Taktó použité denné pečiatky možno nájsť spravidla na rubových stranách poštových zásielok alebo balíkových sprievodiek.

Veľmi zaujímavou oblasťou použitia denných pečiatok je ich použitie na rube balíkových sprievodiek v období pôsobnosti maďarskej poštovej správy na Slovensku v rokoch 1938 – 1945. Ich použitie môžeme rozdeliť na:

1. Znehodnotenie nalepených výplatných a doplatných známok
2. Vyznačenie príchodu sprievodky a balíka
3. Vyznačenie dátumu dodania balíka
4. Doloženie doposlania balíka za adresátom pri zmene miesta pobytu

1. Znehodnotenie nalepených výplatných a doplatných známok

a) Na rube balíkových sprievodiek možno občas nájsť výplatné známky, ktoré dopĺňajú hodnotu výplatného nalepeného na prednej – adresovej strane sprie-

vodky. Na prednej strane sprievodky býva táto skutočnosť vyznačená znakom „%“. Ich znehodnotenie ma zabrániť ich opätovnému použitiu.

b) Doplatné známky vylepené na rube balíkových sprievodiek dokladujú úhradu poplatkov, ktoré sú zahrnuté do skupiny poplatkov nazývaných poplatky pri dodaní, napr. doplatné, poplatok za oznámenie zásielky a podobne.

2. Vyznačenie príchodu sprievodky, balíka

Balíky sa často prepravovali oddelene od balíkových sprievodiek, preto bola nutnosť tieto dátumové a prípadne i časové údaje vyznačiť na balíkových sprievodkách. Na tento účel bola vyhradená na rube sprievodky jej pravá zvislá časť. Pri tomto mohli nastať nasledujúce skutočnosti (prvé dve horné denné pečiatky):

- a) Sprievodka i balík prišli v rovnakom čase (zhodný dátumový údaj v denných pečiatkach),
- b) Prvá prišla sprievodka a potom balík (rozdielne dátumové údaje v denných pečiatkach),
- c) Prvý prišiel balík a následne sprievodka k nemu (rozdielne dátumové údaje v denných pečiatkach). Balík sa v takomto prípade spravidla doručil s náhradnou sprievodkou.

3. Vyznačenie dátumu dodania balíka

I tento údaj (dolná pečiatka) môže mať rozličné podoby:

- a) Dodanie balíka sa uskutočnilo v deň príchodu balíka i sprievodky (dodacia pečiatka má rovnaký dátum, ale môže mať iný časový údaj),
- b) Dodanie balíka sa uskutočnilo v deň príchodu balíka s náhradnou sprievodkou. Odtlačok dodacej dennej pečiatky je spravidla na príslušnom mieste náhradnej balíkovej sprievodky. (Dodacia pečiatka na náhradnej sprievodke môže mať rovnaký dátum, ale iný časový údaj),
- c) Dodanie balíka sa uskutočnilo v iný deň ako bol príchod balíka a jeho sprievodky. V tomto prípade má denná pečiatka iný dátumový údaj.

4. Doloženie doposlania balíka za adresátom pri zmene miesta pobytu.

Pri zmene miesta pobytu adresáta, ak toto miesto bolo pošte známe, sa balík i jeho sprievodka doposlali na nové adresné miesto. V takomto prípade sa na mies-

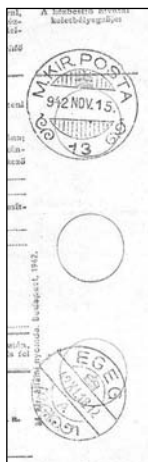
te príchodu sprievodky odtlačila denná pečiatka pôvodnej pošty adresáta, balík i sprievodka sa poslali na nové adresové miesto, a tam sa vedľa pôvodnej pečiatky pošty adresáta odtlačila pečiatka pošty nového miesta určenia.

Denné pečiatky použité na rube balíkových sprievodiek môžu mať rozličné vyhotovenia, rozlišovacie znamienka. Väčšie pošty majú viaceré denné pečiatky s rozlišovacími znamienkami, ktoré používali priehradky zaoberajúce sa hlavne balíkovými zásielkami.

Dušan Evinic

Pramene:

1. Monografia česko-slovenských známok diel 15

Výrez zadnej strany sprievodky k balíku s dobierkou z Budapešti do doručovacieho obvodu pošty Hokovce. Sprievodka prišla na poštu Hokovce 15. 11. 1942, pravdepodobne i s balíkom. Balík bol vydaný adresátovi po úhrade dobierky a prípadných ďalších poplatkov asi 18. 11. 1942 s tlačivom Oznámenie a potvrdenie prevzatia. Prichodia pečiatka sprievodky M.KIR.POSTA 13 je podľa literatúry (2) vzoru M68 a jej použitie na pošte Hokovce nie je uvedené. Denná pečiatka k vydaniu balíka je vzoru M73 s rozlišovacím písmenom A.

2. J.Obert: Zmeny hraníc Slovenska a Podkarpatskej Rusi 1918 – 1947 (Filatelistické state ZSF č. 27)
3. D. Evinic Balíková pošta na Slovensku 1918 – 1985 (Filatelistické state ZSF č. 16)
4. Zbierka autora

Z krajín eurozóny

Príležitosti 60. výročia založenia **Rady Európy** francúzska pošta vydala 18. mája 2009 známku nominálnej hodnoty 56 centov. Na známke je znak Rady Európy a zvýraznené jej výročie.

Rada Európy (po angl. *Council of Europe*, skratka COE) je medzinárodná (medzivládna) organizácia európskych štátov, ktorej hlavným cieľom je ochrana ľudských práv a posilňovanie pluralitnej demokracie, prispievajúce k uvedomovaniu si a rozvoju európskej kultúrnej identity, harmonizácia práva európskych krajín,

hľadanie riešenia problémov typu xenofóbia, menšiny, ochrana životného prostredia a podobne, a pomáhanie východoeurópskym krajinám pri ich modernizačných a demokratizačných reformách.

Organizácia vznikla 3. augusta 1949, keď vstúpil do platnosti Statút Rady Európy, teda zmluva podpísaná 5. mája 1949, ktorou túto organizáciu založili predstaviteľia 10 európskych štátov (Belgicko, Francúzsko, Holandsko, Luxembursko, Spojené kráľovstvo, Írsko, Taliansko, Dánsko, Nórsko a Švédsko) v Londýne. Neskôr pristúpili ďalšie štáty prakticky z celej Európy. Slovensko je členom v rokoch 1991 – 1992 ako Česko-Slovensko, od

30. 6. 1993 ako Slovensko. Dnes má Rada 46 členov. Sídлом Sekretariátu Rady Európy je Štrasburg.

Známka rozmerov 35 x 22 mm bola vytlačena ofsetom v náklade 750 tis. na tlačových listoch s 50 známkami.

Francúzska pošta vydala 16. mája 2009 známku nominálnej hodnoty 70 centov pri príležitosti 50. výročia **Európskeho súdu pre ľudské práva**. Na známke je budova súdu.

Európsky súd pre ľudské práva bol založený v roku 1959 v Štrasburgu ako stály súdny orgán Rady Európy, ktorý môže za ustanovených podmienok prijímať sťažnosti osôb namietajúcich porušenie práv zaručených v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v jeho dodatkových protokoloch.

Od 1. novembra 1998 funguje ako stály súd zložený z rovnakého počtu sudcov, ako je zmluvných strán Dohovoru. Súd skúma prijateľnosť a podstatu sťažností, ktoré sú mu zaslané. Zasadá v sedemčlenných komorách a vo výnimočných prípadoch vo Veľkej komore pozostávajúcej zo 17 sudcov. Výbor ministrov Rady Európy dohliada nad výkonom rozsudkov Súdu.

Súd má zabezpečovať rovnaký výklad európskeho práva vo všetkých krajinách únie. Jeho rozhodnutia sú záväzné.

Známka rozmerov 35 x 22 mm bola vytlačena ofsetom v náklade 750 tis. na tlačových listoch s 50 známkami. (-pem-)

Od Stefanie Strasse a Stefánia út po ulicu M. R. Štefánika

Pri sledovaní Malej školy filokartie a v nej odporúčanom triedení pohľadníc som sa zamerlal na tie zemepisné v spojení s historickými, pretože pri prezeraní starých miestopisných pohľadníc sa vynára množstvo otázok, ktoré vyúsťia v hľadani súvislostí medzi vyobrazovaniami spred mnohých desaťročí a súčasnosťou.

Jednou veľkou neznámou sa mi javilo pomenovanie širokej ulice v Bratislave na prelome 19. a 20. storočia vedúcej zo železničnej stanice ku Grassalkovichovmu palácu. Dnešná zástavba je z konca 80. rokov 19. storočia, keď tieto reprezentačné budovy boli postavené v tzv. eklektickom slohu (spájanie znakov viacerých stavebných slohov s mnohými dekoratívnymi prvkami). Ulicou viedla aj prvá električková trať v meste, linka A. Ulica sa končí domom, v ktorom je od roku 1883 známa kaviareň Štefánka. Ulica prešla rôznymi rekonštrukciami, ale jej pôvodný charakter sa zachoval aj napriek tomu, že fasády domov sa zmenili a električka tadiaľ už nechodí...

ra habsburského domu Františka Jozefa a manželky následníka trónu **princeznej Štefánii**.

Princezná Štefánia, plným titulom „Štefánia Belgická, princezná zo Saska-Coburgu a Gothy, vojvodkyňa zo Saska, rakúska a uhorská korunná princezná a kňažná von Lónyay“ sa narodila 21. mája 1864 na zámku Belvedere v belgickom Laekene ako dcéra belgického kráľa Leopolda II. a rakúskej arcivojvodkyne Márie Henrietty.

Detstvo nemala šťastné, jej mladost sa skončila, keď si ju už ako 15-ročnú, po viacerých neúspešných pokusoch na ženu, ako nádejnú nevestu vyhlíadal následník rakúskeho cisárskeho trónu korunný princ Rudolf.

Ako 17-ročná sa vydala za princa Rudolfa vo Viedni 10. mája 1881. Do tohto manželstva

v k l a d a l
h a b s b u r -
s k ý
d o m
i
c e l é
R a -
k ú s k o
v e l -

k é nádeje. Štefánii viedenské občianstvo prijalo s nadšením vo viere v skoré narodenie pokračovateľa rodu a po Rudolfovi i jeho nástupcu na cisárskom tróne. Jej postavenie v cisárskej rodine bolo

Áno, ide o ulicu dnes aj v období I. ČSR pomenovanú po M. R. Štefánikovi, (v časoch totalitných premenovaní na ulicu Obrancov mieru), ale kto bola tá osoba, podľa ktorej bola pomenovaná za čias Rakúsko-Uhorska? Kto bola tá historická osobnosť, po ktorej sa dodnes nazýva kaviareň, opradená mnohými legendami?

Keďže zvedavosť je mohutná motivácia, o prvotnú informáciu som požiadal autora Malej školy. Aj napriek tomu, že nie je Bratislavčan, ten východiskový bod poskytol. Potom už nebol problém z neho vyštartovať a dostať sa k osudom rodiny posledného veľkého cisá-

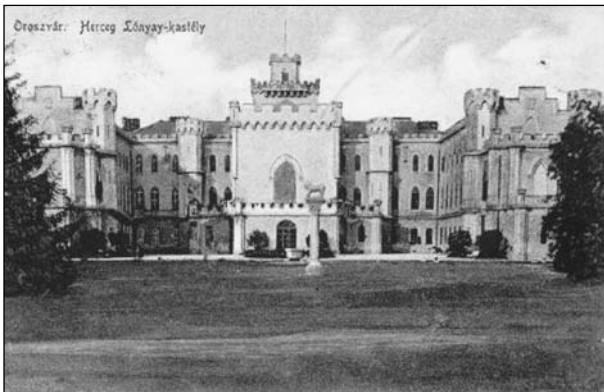
však od počiatku obťažne. Cisárovná Alžbeta nevestou pohrdala a cisár František Jozef I. sa k nej choval nanajvýš odmietavo.

Vzťah medzi manželmi čoskoro po svadbe dostával trhliny, najmä kvôli Rudolfovmu neviazanému spôsobu života. V prvých rokoch manželstva sa Rudolf snažil aspoň o zachovanie zdania dobrého vzťahu navonok. Štefánia bola presvedčená, že k normálnemu súžitiu príde po narodení potomka.

V roku 1883 po dlhom napätom očakávaní otehotnela. No i táto skutočnosť sa na zlepšení vzťahu medzi manželmi neprejavila. Rebelský a nevyspytateľný Rudolf sa Štefánii stále viac odcudzoval až ich vzťah úplne ochladol. Očividne ju nemiloval a svoj cynizmus voči Štefánii dával otvorene najavo pri mnohých príležitostiach. Nebolo tajomstvom, že je manželke neverný. Štefánino tehotenstvo napokon prinieslo narodenie jedinej dcéry Alžbety Márie (1883 – 1963).

Šesť rokov po narodení svojej dcéry Rudolf svoj škandálmi oivenčený život ukončil, keď 30. januára 1889 na zámku Mayerling zavraždil svoju milenkú Mary, barónku Vetszerovú a následne spáchal samovraždu.

Mladej 24-ročnej vdove sa tým náhle rozplynula budúcnosť manželky panovníka habsburskej monar-

Po jedenástoročnom vdovstve a neustálom cestovaní sa vydala za uhorského grófa Eleméra Lónyaya (Elemér Lónyay von Nagy-Lónya a Vasaros-Nameny), ktorý nepochádzal s panovníckeho rodu. Svadba sa konala 22. marca 1900 na zámku Miramare (Terst, Taliansko) a znamenala pre oboch manželov stratu na spoločenskom poli. Princezná Štefánia bola úplne vylúčená z habsburského domu a musela sa vzdať všetkých titulov.

Jej manžel, gróf Lónyay sa musel vzdať svojej diplomatickej kariéry, počas ktorej zastupoval habsburskú ríšu na viacerých zastupiteľských úradoch. Na sobáši sa dokonca nemohla zúčastniť ani jej sedemnásťročná dcéra z prvého manželstva Alžbeta Mária. Mala titul prvej arcikňažnej a dvorná etiketa neprípúšťala jej prítomnosť na sobáši. Manželia sa po sobáši stiahli zo spoločenského života do súkromia. Spoločne si kúpili kaštieľ v Országyri (dnešné **Rusovce** - obr. hore) neďaleko Bratislavy, kam sa v roku 1906 nastahovali. Napriek odmietaniu viedenského dvora, príbuzných a spoločenským ústrkom prežili obaja manželia veľmi láskyplné a harmonické manželstvo a zostali spolu až do posledných chvíľ svojho života.

Po skončení druhej svetovej vojny v dôsledku spoločenských udalostí, pokročilého veku a choroby odkázali

všetok majetok benediktínskemu kláštoru v maďarskej Pannonhalme. Tam sa i princezná na sklonku života uchýlila a napokon 23. augusta 1945 vo veku 81 rokov zomrela. Kláštor dodnes spravuje jej pozostalosť. Jej manžel ju prežil o jeden rok a vo veku 83 rokov zomrel 20. júla 1946 v Budapešti.

R. Klíma

chie. Nevyšiel ani druhý pokus jej svokra, cisára Františka Jozefa I., aby sa vydala za druhého následníka trónu Františka Ferdinanda d'Este.

Po smrti svojho manžela Štefánia spoznala spoločenské mravy panujúce na viedenskom cisárskom dvore v plnej nahote. Prísna etiketa habsburského domu okliešťovala jej výsady. Štefánia napr. nesmela zastupovať neprítomnú cisárovnú pri dvorských ceremóniách.

Operence – spoločníci človeka

CÍBIK CHOCHOLATÝ

Stahovanie vtáctva má svoje zákonitosti, ktoré v mnohých prípadoch narúša človek svojím konaním.

Ekologické deštrukcie pevnín a oceánov nemajú nikdy iba miestny charakter. Rozliata ropa z cisternej lode, klíčovanie tropických pralesov spojené s eróziou pôdy a šíriacimi sa púšťami, polia zaplavené chlórovanými uhľovodíkmi, to všetko sťažuje život nielen vtákov, ale celej fauny. Sťažuje prežitie a návrat ekologicky významných druhov. Začínajú sa rozvracať arktické a antarktické ekosystémy skôr, ako ich človek začal spoznávať.

Cíbič chocholatý (*Vanellus vanellus* L. čelad Charadriidae) je najznámejším kulíkovitým vtákom (brodivce prispôbené životu na voľných otvorených priestranstvách). Veľkosť má podobnú ako holub plúžik (*Columba oenas*) asi 30,5 cm. Obe pohlavia sú rovnako sfarbené, prednú časť majú čiernu. Charakteristickým znakom je dlhý čierny chocholík na konci hlavy a široké okružla krídla. Pod okom smerom k uchu sa táhá čierny pás, boky hlavy a krku sú belavé. Chrbtová strana je kovovolesklá. Vrchná strana krídiel má červenkastý lesk, ktorý prechádza do ocelovomodrého sfarbenia. Hrdlo a hrvoľ má lesklú čiernu farbu, prsia a brucho sú biele. Spodné chvostové perá sú sfarbené do hrdzava. Oči má tmavohnedé, zobák čierny, nohy červené.

Žije v Európe a v miernych oblastiach Ázie, kde zvyčajne hniezdi na močaristých lúkach. Je rozšírený všade tam, kde sú mokré lúky. Je sťahovavý, k nám prilieťa v marci a odlieta v októbri. Je pomerne ostražitý a už zďaleka upozorňuje ostatné cíbiky na prichádzajúce nebezpečenstvo. Známý je svojím trhavým, kľukatým letom. Do nepriateľa, približujúce-

ho sa k miestu hniezdenia, cíbiky neprestajne útočia. Živí sa hmyzom, mäkkýšmi a červami. V jeseni sa živí aj rastlinnou potravou, ako sú rôzne semená a plody. Potravu si hľadá na lúkach a poliach.

Hniezdo si cíbič robí na mokrych lúkach, na ktorých v jarných mesiacoch ostávajú kaluže vody. Samec vyhrabe niekoľko plytkých jamôk na suchších miestach, z nich si samica jednu vyberie, nanosí do nej stebľá tráv a znesie štyri vajíčka. Začínajú hniez-

diť zavčasu. Keď je mierna zima, už v druhej polovici marca, inak začiatkom apríla. Hniezdeniu predchádzajú svadobné lety s ozdobnými pohybmi samcov na zemi.

Vajíčka majú žltohnedý podklad s čiernohnedými a čiernymi škvrnami. Vajcia majú vzor, ktorý tvoria škvrny a flaky farebne ladiace s okolím. Takéto sfarbenie láme obrysy, v dôsledku čoho sa vajcia na prvý pohľad ťažko odlišia od podkladu.

V hniezde vajíčka ležia špičkami do stredu. Ak sa trochu posunú, cíbiky ich urovnávajú do pôvodnej polohy. Je to zvyk charakteristický takmer pre všetky kulíkovité vtáky. V niektorých krajoch sa vajcia cíbikov zbierajú ako vyhladávaná sezónna pochúťka.

Na vajíčkach sedí samička 24 až 27 dní, len občas ju vystrieda samček. Mladé vtáky majú páperie hrdzavé až sivohnedé, ktoré dobre splyvá s prostredím, pretože po vyliahnutí opustia hniezdo a hľadajú si potravu. Staré vtáky ich strážia. Po 27 dňoch už vedia dobre lietať. Živia sa prevažne hmyzom.

Cíbič chocholatý sa ozýva za letu známym „civit, civit“ alebo „kuit, kuit“, a týmto hlasom upozorňuje na prichádzajúce nebezpečenstvo. Cíbiky sú užitočné a chránené.

Jozef Solava

Spoločné vydania (13)

Poštová dohoda Zvrchovaného Rádu maltézskych rytierov a Vatikánu

V poslednom čase sa stále častejšie objavujú doslova extravagantné známky a neobišlo to ani spoločné vydania. V tejto časti priblížim veľmi nezvyčajne spracované známky dvoch najmenších známkových krajín sveta, teda Vatikánu a Zvrchovaného Rádu maltézskych rytierov (ZRMR). Znamky sú trojuholníkové a taký je aj kupón. Spolu známka s kupónom tvoria obdĺžnik.

Tak ako známky, aj obe známkové krajiny sú niečím neobvyklé. Kým Vatikán je skutočným a medzinárodne uznaným štátom, ZRMR ním nie je. Uznáva ho len Taliansko a Vatikán (ktorý automaticky preberá talianske zákony), niektoré štáty západnej Európy a Kanada ho uznávajú čiastočne, pretože majú oficiálne diplomatické vzťahy. Diplomatické vzťahy s ostatnými krajinami sú neoficiálne. Z nášho pohľadu ZRMR v podstate ani štátom nie je. Oficiálne sa považuje za neštátny subjekt bez vlastného územia, má len dva extrateritoriálne paláce. Je to náročná budova Palazzo di Malta na ulici Condotti v Ríme, kde ZRMR sídli od roku 1869 a má tam svoje centrum. Okrem tohto paláca má ešte pevnosť Sant'Angelo na ostrove Malta. Okrem toho ZRMR patria aj iné stavby, ako Villa la Pagana v Janove, či kaštieľ Magione, no tie už Taliansko ZRMR nedarovalo aj s územím.

Minulosť ZRMR siaha do polovice 11. storočia, keď sa obchodníci z talianskeho prístavného mestského štátu Amalfi rozhodli ochraňovať pútnikov vo Svätej zemi, ktorí boli prepadávaní moslimami. Pápež Paschal II. rád formálne uznal 15. 2. 1113 a stanovil mu pravidlá. Okrem ochrany pútnikov to bola napríklad aj preprava pošty na tomto území. ZRMR vedie veľmajster, okrem veľmajstrov boli v histórii aj protiveľmajstri a ďalším veľmajstrom bol aj ruský cár Pavol I.

Od roku 1305 ZRMR používa vlajku (biely osemcípý kríž na červenom pozadí), ktorá sa stala symbolom pokoja vo vojnu zmietaných oblastiach, pretože ďalšou z povinností Rádu bolo starať sa o zranených a chorých, najprv len v Jeruzalemskom kráľovstve, ale neskôr aj inde. Keď Arabi dobyli Jeruzalem, Rád utekal do ďalších ešte kresťanských kráľovstiev vo Svätej zemi, no nakoniec musel ujsť na Cyprus a v roku 1310 na Rodos, kde založil vlastný štát na dobu 170 rokov.

Na rád útočili už nie Arabi, ale Osmani. Pápež Klement VIII. v roku 1530 daroval Rádu Maltu, kde bol až do roku 1798, keď ho porazil Napoleon.

Rád sa usídlil v Rusku a viedli ho poručíci, v tej dobe v ňom nastali vnútorné rozbroje, ktoré viedli k úpadku.

Rád oživil až pápež Lev XIII. v roku 1879, odvtedy ho opäť vedú veľmajstri, ale svoje niekdajšie postavenie už nezískal. Snaží sa o to aspoň vydávaním mincí, ktoré platia len v jeho centrále. Znamky, ktoré vydáva, sú platné vo vyše 100 krajinách sveta, aj to len vtedy, ak je medzi ZRMR a danou krajinou uzavretá dohoda o uznávaní jeho známok. U nás sa tak stalo 15. 10. 1999. Čiže list s nalepenými známkami ZRMR, keď sa dostane do krajiny, kde jeho známky neplatia, tak sa považuje za list bez vyplatenej poštovnej.

Napriek zmluvám, uznávané sú len listy posielané bežne a prioritne, nie doporučené listy. Tie sa musia posielaf s nalepenými talianskymi známkami alebo známkami krajiny, z ktorej je posielaný list. Keďže ZRMR nemá svoje územie, tak nemôže byť ani členom UPU, a preto záleží na každej krajine, či jeho známky uzná, alebo nie.

ZRMR má štátut pozorovateľa vo viacerých európskych aj svetových organizáciách a momentálne má

diplomatické styky so 103 krajinami sveta. V súčasnosti sa zameriava na pomoc ľuďom v núdzi po celom svete a pôsobí ako sprostredkovateľ v rôznych sporoch. Jeho posledná pomoc bola ľuďom postihnutých zemetrasením v Abruzzi.

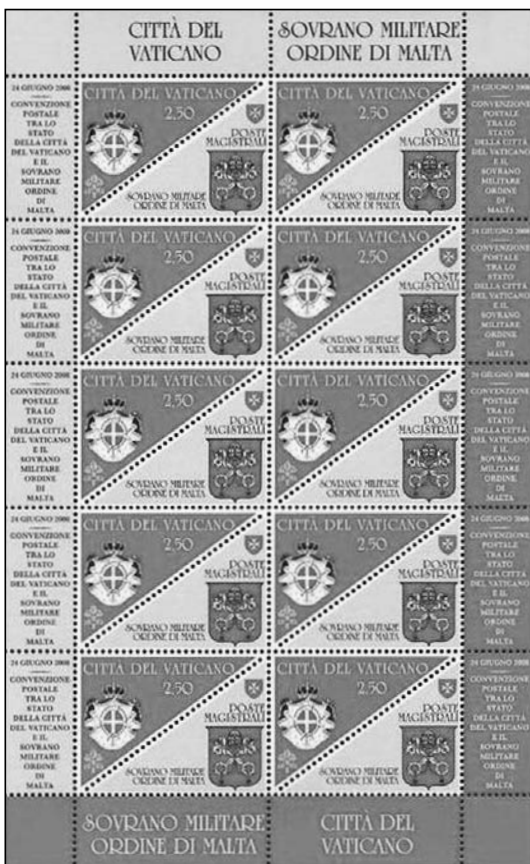
Vatikán je tiež zaujímavým štátom. Vznikol už v roku 754 ako Cirkevný štát. Pápež, najprv stojaci na čele kresťanov a neskôr už len katolíkov, sa postupne dostal na roveň ostatným panovníkom a nakoniec schopní pápeži 12. storočia dosiahli nadradenosť komukolvek a svoj štát neuveriteľne zväčšili. Napriek avignonskému zajatiu, mnohým rozkolom a Napoleonovým zrušením štátu v rokoch 1809 – 1814 si pápeži, aj štát udržali významné postavenie až do roku 1870, keď Cirkevný štát pripadol Taliansku.

Nevyriešená situácia pápeža, financií, majetkov a iných vecí viedla ku vzniku súčasného Vatikánskeho mestského štátu 11. 2. 1929. Tým sa pápež stal opäť hlavou štátu, čo je dôležité, najmä v rokovaníach so

zahraničnými politikmi. Tak môže pápež chodiť nielen na súkromné, ale aj na oficiálne návštevy iných štátov.

Na známkach spoločného vydania oboch krajín nenájde žiadne nádherné umelecké diela, ktorými obe krajiny oplývajú, ani tam nie sú žiadne stavby. Sú tam len erby, ako to už býva na známkach ZRMR, ktoré

2,50 bez označenia meny. Na modrej časti ZRMR je zase vatikánsky erb s červeným polom, na ktorom sú dva prekrížené kľúče, nad ktorými je trojitá pápežská koruna tiara. Vľavo od erbu je nominálna hodnota 2,50 eura a názov Sovrano Militare Ordine di Malta. Nad erbom je, ako to už býva na známkach ZRMR napísané, Poste Magistrali a malý červený erb ZRMR. Známky a kupóny oboch krajín sú rovnaké, len hodnota určuje čo je známka a čo kupón. Známky boli vydané 24. 6. 2008 v TL s 10 známkami a 10 kupónmi, okrajové polia sú buď modré alebo červené, na 10 bočných je dátum vydania a názov emisie, na horných a dolných sú názvy oboch známkových krajín. Rozmery TL sú 176 x 104 mm na výšku, perforácia je 13 2/3:13 3/4: 13 1/2. Vytlačila ich ofsetom tlačiareň Printex Ltd. na Malte v náklade 200 000 kusov známok pre Vatikán a 40 000 kusov známok pre ZRMR.

dn

200. výročie porušenia Bratislavského mieru na medaile

Anton Fiala

Podpísaním Bratislavského mieru 26. decembra 1805 si nielen Bratislava, ale aj okolie vydýchlo od vojnových útrap. Hoci si každý predstavoval, že uzavretie mieru bude trvať večne, žiaľ, ako to už býva, zmluva vydržala do súčasnosti iba na papieri a skutočnosť však bola po niekoľkých rokoch iná. Mier trval len štyri roky, po ktorých sa Bratislava opäť dostala do pozornosti vojnového povedomia a Napoleon mal možnosť pokračovať vo svojej „kovovej histórii“ vydávania pamätných medailí.

Bratislava sa znova dostala na medailu, a to poru-

DENON D. a BRENET F. Medaila bola razená zo striebra a bronzu.

K výročiu vydania „neslávnej“ medaily dali príčinu Rakúsko, ktoré porušilo Bratislavský mier z toho dôvodu, že 10. apríla 1809 vstúpilo do koalície s Anglickom proti Francúzsku, na základe čoho pristúpilo Francúzsko k určitým protiopatreniam. Treba priznať, že obsadenie Bratislavy malo mať maskovací manéver – sústreďiť čo najviac rakúsko-uhorských jednotiek do bratislavského priestoru. Rozhodujúce boli bitky pri Rábe

1. Líc medaily vydanej pri príležitosti porušenia Bratislavského mieru v roku 1809, autori: Andrieu B. a Denon D., bronz

2. Rub tej istej medaily, autori: Denon D. a Brenet A.

šením Bratislavského mieru v roku 1809, ktorého 200. výročie si pripomíname v tomto roku.

Na medaile sa podieľali významní francúzski umelci, medailéri - Andrieu B., Denon D. a Brenet A. Na lícnej strane v strede medaily umiestnili viacstĺpový chrám boha Jánuša s jeho hlavou a nápisom *TEMPLVM JANI*. V exergu je nápis *TRAITÉ DE PRESBOURG / ROMPU PAR L'AUTRICHE / IX. AVRIL MDCCCIX*. Po stranách sú mená autorov: *ANDRIEU F. – DENON D.*

Na rubovej strane medaily je v strede poľa umiestnená postava Napoleona ako cisára so zdvihnutými rukami medzi víťaznými trofejami. V hornej časti je nápis: *ABENSBURG – EKMUHL*. V dolnej časti: *BATAILLES DES XX. ET XXII. AVRIL MDCCCIX – XL. M. PRISONNIERS*. Po stranách sú mená autorov:

a Wagrame, kde Rakúsko fahalo za kratší koniec. I keď francúzske vojská Bratislavu priamo nedobili, predsa po mierovej zmluve s Rakúskom 14. októbra 1809 viali francúzske zástavy nad mestom. Bratislave zostali po odchode francúzskej armády v novembri roku 1809 len dlhy, z ktorých sa postupne spamätávala dlhé desaťročia 19. storočia.

Literatúra

Kolektív: Dejiny Bratislavy. Bratislava 1979 s. 125.
Vyčislík, A: Napoleonské vojny a Bratislava. In: Bratislava IV. Bratislava 1969, s. 233-56.
Wagnerová, O. – Mayerová, A.: Katalóg múzea mesta Bratislavy. Bratislava 1933, s. 274.

80 rokov Veľkej ceny Monaca

Pri príležitosti 80. výročia Veľkej ceny automobilov v Monaku monacká pošta vydala 29. apríla 2009 známku nominálnej hodnoty 70 centov.

Veľká cena Monaka je jedným z najprestížnejších podujatí na svete. Množstvo pilotov tu má svoje bydlisko a každý z nich chce v slávnych uličkách Monte Carla uspieť. Monako je preslávené svojimi úsekmi ako Ste Devote, Mirabeau, prechodom námestia Casino, vlásenkou Loews, či známym tunelom. Asi nikde tak nezávisí úspech pilota od výsledku v kvalifikácii. Predbiehanie v Monaku je totiž takmer nemožné.

Prvé preteky sa tu jazdili už v roku 1929 a v roku 1950 bola VC Monaka ako druhá v poradí premiérovej sezóny Formule 1. V prvom kole vtedy kolidovalo desať áut a po prvé víťazstvo v histórii VC Monaka si došiel **Juan Manuel Fangio**.

V roku 1956 triumfoval na VC Monaka **Stirling Moss**, ale už o rok neskôr spôsobil v šikane nehodu a z víťazstva sa tešil **Fangio**. V tej dobe bol Moss nositeľom rýchlosti a medzi jeho najpamätnejšie víťazstvá patrí to z roku 1961, keď krásne porazil obe ferrari.

V roku 1994 sa tu odohralo prvé podujatie po tragickej smrti Ayrtona Sennu a z prvého miesta sa tešil **Michael Schumacher**. Rovnaké umiestnenie si zopakoval i o rok neskôr. V sezóne 1996 sa stal šokujúcim víťazom tohoto slávneho podujatia Francúz **Olivier Panis** z tímu Prost. V nasledujúcej sezóne dominoval v mokrých podmienkach opäť **Schumacher**.

Mika Häkkinen z McLarenu získal víťazný vavrin z Monaka v roku 1998 a o rok neskôr sa stal víťazom opäť Michael Schumacher. Rok 2000 patril Davidovi Coulthardovi. Škót v službách McLarenu zvíťazil pred Rubensom Barrichellom a Giancarlo m Fisichellom.

Obhájiť víťazstvo sa však v sezóne 2001 Coulthardovi nepodarilo. Fanúšikovia F1 si dodnes spomínajú na obraz, keď David bezradne krúžil väčšinu

závodu za chrbátom **Enrique Bernoldiho** z Arrowsu. Ďalšie víťazstvo si vtedy pripísal **Michael Schumacher**. Škót si však všetko vynahrátil o rok neskôr a v roku 2002 tu dosiahol svoje jediné víťazstvo sezóny.

Okruh v Monte Carle je v súčasnosti najkratším zo všetkých v kalendári F1, pričom meria len 3.340 km. Práve preto sa tu jazdí vysoký počet kôl. Na úspešné absolvovanie preteku musia pretekári zakrúžiť na trati 78-krát, čiže musia prejsť 260.520 kilometrov. Iné VC majú pritom zvyčajne okolo 300 km. (-pem-)

**BRATISLAVSKÉ
ZBERATEĽSKÉ
DNI**
6. ZBERATEĽSKÝ VELTRH
6th COLLECTORS FAIR
5. - 6. 6. 2009

Ku konaniu medzinárodného zberateľského veľtrhu prinášame ďalšie dôležité doplnujúce informácie

miesto konania: Incheba Expo Bratislava, hala D

organizátor: Incheba, a. s., Viedenská cesta 3-7, SK – 852 51 Bratislava

veľtržná správa: Mária Klimek – manager VA
tel.: 00421 2 6727 2206
00421 911 100 708

fax.: 00421 2 6727 2055
e-mail: mklimek@incheba.sk
web: www.incheba.sk

registrácia: (zelená budova DAB – pod Novým mostom – reštaurácia U.F.O.)

3. – 4. 6. 2009 09.00 – 12.00
5. – 6. 6. 2009 07.00 – 09.00

pokladňa: 3. – 4. 6. 2009 09.00 – 12.00
5. – 6. 6. 2009 07.00 – 12.00

otváracie hodiny: 5. 6. 2009 9.00 – 18.00
6. 6. 2009 9.00 – 16.00
vystavovatelia od 07.00

montáž: 3. – 4. 6. 2009 09.00 – 16.00

demontáž: 6. 6. 2009 16.00 – 20.00

vstupné: 2 eurá 1-dňový vstup
3 eurá 2-dňový vstup

deti do 12 rokov vstup zdarma, parkovanie bezplatné

BZD 2010: 4. – 5. júna 2010

Zvláštnosti na známke Ruska 12. výplatnej série

Známka nominálnej hodnoty 3 kop. karmínovočervenej farby (kat. Mi 47) pochádza z 12. výplatnej série, vydané v rokoch 1889 – 1892. Bola vytlačená na vodorovne aj zvisle pruhovanom papieri s priesvitkou 4 (vlnité čiary a písmená). Jej zúbkovanie je v katalógu Michel označené ako rámcové (Kz – Kastenzähnung) 14 1/4: 14 3/4 (farebné reprodukcie sú na 2. str. obálky).

Vo svojej zbierke som na tejto známke zistil nasledujúce zvláštnosti:

známka č. 1: Od roku 1888 sa poštový symbol okrem dvoch poštových trúbok začal označovať aj dvoma skríženými bleskami. Na tejto známke sú skrížené blesky nevýrazné

a ich tlač je prerušovaná. Zámka je vytlačená na zvisle pruhovanom papieri.

známka č. 2: Tlač známky okolo vonkajšej elipsy je nevýrazná. Vodorovné šrafovanie vnútornej elipsy nie je viditeľné. Zámka je vytlačená na vodorovne pruhovanom papieri.

známka č. 3: Vodorovné šrafovanie vo vnútornej elipse na pravej strane presahuje celý okraj elipsy. Kruh okolo nominálnej hodnoty 3 na pravej hornej strane je v ľavej časti narušený bodkovým pozadím.

známka č. 4: Pozadie okolo vonkajšej elipsy až po okraje nie je potlačené výraznými červenými bodkami, ale je potlačené sivou farbou. Zámka je vytlačená na vodorovne pruhovanom papieri.

známka č. 5: Na tejto známke nie je vytlačené červeno-bodkované pozadie, ani vodorovné šrafovanie vo vnútri elipsy. Všetko je biele, známka nemá pozadie, je vytlačená na vodorovne pruhovanom papieri.

V katalógu „Raznovidosti poštových marok Rossii“ z roku 1989 od A. G. Majorova sa táto odchýlka hodnotí 5 000-krát viac, tá istá odchýlka na zvisle pruhovanom papieri, čistá i použitá, má ohodnotenie až 120 000 krát vyššie ako známka bez tejto odchýlky.

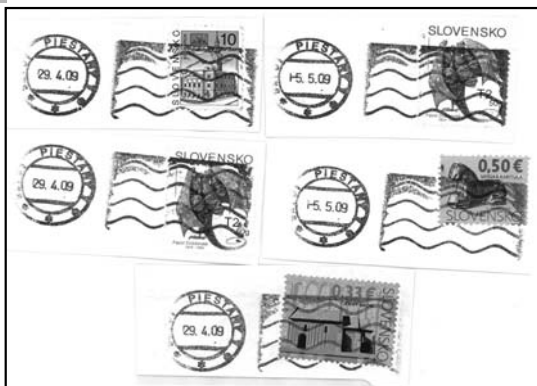
Z týchto príkladov vidieť, ako sa aj medzi bežnými výplatnými známkami, tlačenými vo viacerých časových úsekoch, nájdu zberateľsky zaujímavé odchýlky.

Ján Somora

Ukázkovo znehodnotené

Už dlhší čas, viac ako tri mesiace, Pošta Piešťany 1 denne chlí takéto nepodarky zo svojho pracoviska a potom listové zásielky distribuje po celom Slovensku, možno aj do cudziny. Prekvapuje ma, zároveň zaráža i uráža, že to výstupnej kontrole vôbec nevádi. Zodpovední pracovníci by mali venovať väčšiu pozornosť domicilu pošty, aj údajom dátumového mostíka a znehodnocujúcim vlnovkám, aby estetika ani správnosť netrpeli, lebo poštové dokumenty takto strácajú na hodnote, na ktorých si v minulosti zakladali. Nuž, neviem či takéto nepodarky patria do zbierok filatelistov, alebo končia svoju archívnu cestu v odpadkovom koši. Hlavné, že sa hovorí všade o kvalite práce. Toto asi nie je práve vzorový

príklad. A pritom od júna 2009 platia nové tarifné poplatky, samozrejme vyššie.....
A. Szalo

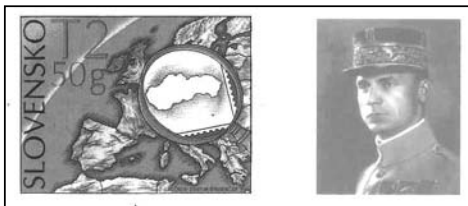

Štefánik na personalizovanom kupóne

Spoločnosť Milana Rastislava Štefánika, klub v Nitre, si pripomenul 90. výročie tragickej smrti generála Štefánika na personalizovaných kupónoch s jeho obrazom na slovenských poštových známkach, vydaných k 40. výročiu Zväzu slovenských filatelistov. Tieto známky zobrazujú Európu a pod lupou je Slovensko, čo je vhodné k osobe Štefánika, ktorý pracoval na po vojnovom usporiadaní Európy.

Na každom kupóne vydaného tlačového listu je iný obraz Štefánika z obrazovej publikácie Štefánik na fotografii, vydané v roku 1936. Na kupónoch je zobrazený Štefánik v niektorých etapách krátkeho, ale plodného života – ako študent Karlovej univerzity v Prahe, ako hvezdár počas pobytu v Paríži, na Tahiti v roku 1910, ďalej ako desiatnik – letec v roku 1915, letecký poručík v roku 1915 a kapitán – letec v roku 1916, ako organizátor česko-

slovenských légii a člen Československej národnej rady, vymenovaný za francúzskeho generála a zástupcu hlavného veliteľa československej armády generála M. Janina je na ďalšom kupóne. Na poslednom je monumentálna mohyla na Bradle.

Na okraji tlačového listu je Štefánik – letec na francúzskom fronte v roku 1915 a Štefánik – vedec pri výstupe na Mont Blanc v roku 1915.

Pri mohyle na Bradle 3. mája 2009 pracovníčky Slovenskej pošty z Brezovej,

v poľných podmienkach priamo pod Bradlom, predávali tlačové listy aj jednotlivé známky nominálnej hodnoty T 2 50 g. Starostlivo opečiatkovali zásielky príležitostnou poštovou pečiatkou s obrazom Štefánika – letca a lietadla, akým lietal v prvej svetovej vojne. Je im treba za to poďakovať.

Ján Maniaček st.

Máte slovo

Náš čitateľ pán Karol Milan z Trenčína nám poslal obrázok praveho stĺpca aj s okrajom TL známky 20 centov (Kostol vo Svätušiacach) z prvej série výplatných euroznámok emisie Kultúrne dedičstvo Slovenska vydaných 2. januára 2009 s vyobrazeniami predrománskych a románskych pamiatok. Všetky známky sú zvláštne tým, že na každej je viditeľná menšia až výrazná nedotlač sivej farby.

Známky tejto časti emisie (osem hodnôt), ktorej nominálne hodnoty kopírujú nominálne hodnoty euromincí, vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., rotačnou ocelotlačou kombinovanou s hĺbkotlačou na tlačové listy so 100 ks známok (na stroji Wifag).

Pán Milan k svojmu nálezu ďalej uvádza:

„Známky som kúpil vo februári

na pošte Trenčín 1, v priebehu niekoľkých dní som pozrel priehradkové listy týchto známok aj na ďalších poštách v Trenčíne. Na základe týchto zistení môžem konštatovať,

že známky boli tlačené 9. XI. 2008 a uvedená nedotlač sa môže vyskytovať na číslach priehradkových listov 23080 v rozmedzí ± 20 . Okrem toho som zistil, že aj perforácia je na viacerých PL neúplná. Na mnohých miestach PL je síce poznať odtlačok perforačnej ihly, ale priepich nie je úplny, viackrát iba naznačený, ako keby niektorá ihla bola kratšia. Táto skutočnosť potom spôsobuje pracovičkam za priehradkou ťažkosť s oddeľovaním známok.“

Tolko z listu nášho čitateľa, my len dodávame, že s podobnou nedotlačou rôzneho rozsahu sme sa stretli aj pri výplatných známkach emisného radu Mestá. Niektoré zistenia boli publikované v Zberateľovi v rubrike Okienko špecialistu. Tešíme sa na ďalšie doplnenia, ktoré radi uverejníme.

Redakcia

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

Vážení čitatelia, vyhodnotenie štvrtého kola našej stálej súťaže bolo poznamenané skutočnosťou, že sme vlastne vyhodnocovali súťaže dve, keď mnohí čitatelia sa zúčastnili aj súťaže, do ktorej spoločnosť I & I PR venovala tri grafické listy Rudolfa Cigánika. V štvrtom kole sa súboj o prvú priečku skončil nakoniec remízou, keď rovnaký počet bodov získala Malá škola filokartie aj Frankatúry eurových známok. O tri hlasy menej získali operence, a o ďalšie tri hlasy menej Spoločné vydania. Spomienka na grafika Cyrila Boudu získala štvrtú priečku, za ňou je príspevok o odcuzenej poštovej schránke. Poštová história uzatvára prvý poltucet.

Druhá súťažná otázka dala „zabrať“, pretože mnohým čitateľom unikla informácia z tretieho čísla nášho časopisu o používaní FDC s výplatnými euroznámkami...

V 4. kole bodovalo 14 príspevkov (v predchádzajúcom kole tiež) a počet vašich odpovedí sa zastavil na čísle 46. Za všetky odpovede ďakujeme.

Hlasy vo vyhodnocovanom kole boli rozdelené tak, že príspevky na prvých šiestich miestach získali 86 % všetkých vašich hlasov.

■ Vyhodnotenie 4. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky správne identifikovali všetci súťažiaci – vyobrazený bol detail známky 2 centy (č. 436), z emisie Kultúrne dedičstvo Slovenska, vydanéj 2. 1. 2009.

2. otázka – Na otázku „V ktorom prípade mala táto známka výplatnú hodnotu vo výške poštovného za list 2. triedy do 50 g v tuzemskom styku? mala byť správna odpoveď: Na FDC počas troch mesiacov od vydania, teda do 2. apríla 2009. Správne neodpovedalo až 20 súťažiacich.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v aprílovom čísle Zberateľa najviac páčil), vaše hlasy (po 24) udelili dve prvé miesta: **A. Urminskému** za deviatu časť **Malej školy filokartie** a **J. Mičkoví** za **Frankatúry eurových známok**. Na druhej priečke s 21 hlasmi je **J. Solava** za ďalšiu časť seriálu **o Operencoch, spoločníkoch človeka – Škovránok poľný**. Tretie miesto za 18 hlasov patrí opäť dvom príspevkom: **dn so Spoločným výdaním (11)** a **M. Burianovi** za **Toliar troch cisárov**. **R. Fischerovi** za esej **Nechťený Wilhelm Pieck** **Cyrila**

Boudy patrí za 13 hlasov štvrtá priečka. **M. Bachratý** za príspevok **Odcuzená poštová schránka** získal 12 hlasov a tým 5. priečku. Na šiestom mieste zabodoval (8) **D. Evinic** s **Menej bežnými poštovými tlačivami**. Na siedmom mieste sú opäť dva príspevky: **Košický háreček** a **Malé okienko telekartistu**. Získali po 7 hlasov.

Ďalšie hlasy (1 až 3) súťažiaci priznali ešte ďalším trom príspevkom.

Výhercami štvrtého kola VIII. ročníka súťaže sú **Mgr. Martin Štoffa, Hlanič nad Hronom** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 8,30 eura) a **Peter Behl z Bratislavy** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 5 eur).

■ 6. – júnové KOLO SÚŤAŽE

Do 6. kola 8. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej slovenskej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a akú má nominálnu hodnotu?

2. otázka znie: Koľko treba k tejto známke doplatiť na poštovné za doporučený list 1. triedy do 2 000 g v tuzemskom styku alebo v akej hodnote treba pridať známky korunovej meny? (Zberateľ 1/2009)

3. otázka znie: Napište troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v júnovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do **30. júna 2009**. Za účasť v súťaži ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede, ohlasy pripomienky a názory.

Redakcia

Výhercovia súťaže spoločnosti I & I PR, s. r. o.

Grafický list Rudolfa Cigánika získavajú:
Peter Mikušík, Zlaté Moravce
Ivan Krútel, Valaská
Dalma Gyepesová, Bratislava

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske múty 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 02 44 250 149, 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulykú úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍC,
CELISTVOSTÍ**

**A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk; www.filatelia-album.sk

ERVO

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prílače, príležitostné poštové ☺ a strojové príležitostné ☺)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poš-
tové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympij-
ské hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po – Pia: 10.00 – 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

Výplatné stroje po novom

Technický pokrok nezadržateľne preniká do všetkých sfér nášho života a je len samozrejmé, že poštové služby nemôžu v tomto vývoji zostať bokom. Aj Slovenská pošta sa snaží „držať krok“ a priebežne modernizuje svoje služby zavádzaním moderných technológií založených na digitálnej technike adjustácie, spracovania a sledovania prepravy zásielok.

Poslednou z radu noviniek tohto druhu je nový systém vyplácania listových zásielok prostredníctvom diaľkovo kreditovaných výplatných strojov. Ide o technológiu, nadväzujúcu na dobre známe výplatné stroje (ľudovo niekedy nie celkom správne označované ako „frankotypy“), ktoré však dosiaľ pracovali výlučne na mechanickom princípe. Používateľ výplatného stroja musel vopred uhradiť zálohu (kredit) a po jej úhrade pošta nastavila stroj tak, aby umožnil vyplácanie zásielok až do vyčerpania stanoveného kreditu. Výška výplatného sa na zásielke vyznačovala odtlačkom výplatného stroja v červenej farbe. To sú však známe skutočnosti, venujme sa teraz novozavedenej technológii a jej odrazu na vzhľade poštových zásielok. V predchádzajúcom čísle Zberateľa boli publikované prvé takéto zistenia, ja sa pokúsím túto zmenu bližšie opísať.

V poštárskej terminológii sa nový systém nazýva „Diaľkovo elektronicky kreditované výplatné stroje“ (DEKVS), čo v podstate znamená, že používateľ výplatného stroja si formou prevodu finančnej čiastky predplatí určitú výšku kreditu na úhradu poskytovaných služieb tak, ako dosiaľ, avšak rozdiel je v „technológii“ obnovy kreditu. Kým pri klasických výplatných strojoch (kreditovaných nastavením počítača alebo výplatným príčkom) si obnova kreditu vyžaduje zložitejší postup – predkladanie hlavice VS pošte na nastavenie nového kreditu pracovníkom pošty, predkladanie dokladov o úhrade kreditovanej čiastky, manipuláciu a zúčtovanie výplatných príčkov a pod., nový systém predplácania kreditu sa deje elektronicky (diaľkovo) a nevyžaduje fyzickú prítomnosť pracovníkov pošty pri nastavení stroja na novú kreditovanú čiastku. Okrem toho samotný výplatný stroj a jeho software umožňuje množstvo úkonov, slúžiacich na správne vyplatenie podaných zásielok (vrátane integrovanej váhy), ich evidenciu

a sledovanie počas prepravy.

Projekt diaľkovej elektronickej kreditácie výplatných strojov (DEKVS) bol v SP, a. s., spustený v januári 2009. Predchádzalo mu zavedenie centrálnej evidencie výplatných strojov (CEVS), pričom každý VS obdržal päťmiestne licenčné číslo (LČ). Tieto LČ sa začali objavovať už aj na mechanických VS, sú umiestnené v dolnej časti medzikružia dennej pečiatky. Aj keď v súčasnosti nie sú ešte všetky VS vybavené licenčným číslom, ich používatelia sú povinní upraviť stroje doplnením LČ najneskôr do konca roka 2009. VS kreditované nastavením počítača alebo výplatným príčkom sa budú môcť používať do konca roka 2013, nové stroje tohto typu sa však budú môcť registrovať len do konca roka 2009.

Odtlačok DEKVS na poštovej zásielke sa zásadne odlišuje od doteraz známych systémov. Predovšetkým dochádza k zásadnej zmene farby odtlačku – namiesto „klasickej“ červenej sa používa modrá. Túto zmenu si vyžiadala nutnosť zvýšenia kontrastu pri čítaní 2D-kódu. Úplne odlišný je aj „odtlačok“ VS na zásielke (aj keď v tomto prípade nemožno hovoriť o odtlačku v pravom slova zmysle, pretože ide o tlač pomocou tryskovej tlačiarne – inkjet tlač), ktorý je rozdelený do štyroch sekcií: (obr. 1)

1. vľavo hore sa nachádza úradný názov podávacej pošty, v druhom riadku jej PSČ a poradové číslo podávanej zásielky (priebežne od uvedenia VS do prevádzky).

2. vľavo dolu sa nachádza dvojrozmerný 2D kód, obsahujúci údaje o druhu zásielky, výške výplatného, dátume podania a ďalšie. V poštárskej terminológii sa tento 2D-kód nazýva digitálna známka.

3. vpravo hore je logo Slovenskej pošty a vertikálne umiestnené licenčné číslo.

4. vpravo dolu sa nachádza údaj o výške výplatného, dátum podania zásielky a kód poštového produktu (napr. R2=doporučená zásielka 2. triedy).

Okrem týchto „povinných“ údajov môže používateľ VS umiestniť vľavo svoju adresu, reklamný obrázok alebo reklamný text.

Uvedenie VS do prevádzky zabezpečuje používateľ.

neplatnosti a nenulovej výplatnej hodnoty nie je prípustná, dodávateľ VS musel túto systémovú chybu na základe upozornenia pošty odstrániť.

Prvý DEKVS bol uvedený do prevádzky 9. februára 2009, v súčasnosti už pracuje niekoľko desiatok týchto strojov. Ako som už uviedol, do konca roku 2013 sa môžu používať aj pôvodné VS s odtlačkami v červenej farbe (a len do konca tohto roka bez licenčného čísla), ktoré však budú postupne nahrádzané novou technológiou DEKVS. Na poštových zásielkach sa nám tak bude doslova „pred očami“ odohrávať poštová história, ktorej doklady budú o niekoľko rokov v nenávratne – v tom najlepšom prípade v zbere starého papiera. Spolu s prechodným korunovo-eurovým obdobím je tak rok 2009 vďačným zberateľským obdobím tých filatelistov, ktorým na uspokojenie ich zberateľských ambícií nestačí zaradenie dodaných noviniek do albumu. A opäť si teda môžeme s úlavou vydýchnuť – „koniec filatelie“ sa zatiaľ odkladá...

nedostatok bol po upozornení pošty následne odstránený a v definitívnej verzii sa objavilo už správne označenie podávacej pošty Bratislava 33 (obr. 3). V počiatočnej fáze používania DEKVS sa vyskytli aj prípady, keď nad reálnou výplatnou hodnotou zostal nápis NOT VALID (obr. 2), ktorý tam bol omylom ponechaný po vyhotovení kontrolných odtlačkov. Keďže kombinácia údajov

budíci nestačí zaradenie dodaných noviniek do albumu. A opäť si teda môžeme s úlavou vydýchnuť – „koniec filatelie“ sa zatiaľ odkladá...

Ing. Miroslav Bachratý

Za poskytnutie podrobných informácií pri spracovaní tohto článku ďakujem p. Bc. Jane Bognerovej z Regionálneho poštového centra Bratislava.

NOVÁ PUBLIKÁCIA

Rastislav Ovšonka: Tatranské motívy na poštových známkach, formát A4, strán 88, plnofarebná tlač.

Vysoké Tatry sú predmetom záujmu vedcov, turistov a umelcov, ktorí používali rôzne výtvarné prostriedky na ich stvárnenie. Najbežnejším nosičom obrazovej informácie boli ešte v nedávnej minulosti pohľadnice, v súčasnosti je to digitálna fotografia.

Krásna tatranskej prírody zaujala aj tvorcov poštových známok už v období prvej Československej republiky a tatranská tematika sa dostáva do edičného plánu Slovenskej pošty aj v súčasnom období.

Poštové známky nie sú len predmetom záujmu filatelistov, ale určite zaujímajú a dobré meno krajiny svojho pôvodu šíria medzi adresátmi na celom svete. O slovenských poštových známkach, ktoré nadviazali na vynikajúcu úroveň československých poštových známkov, ktoré platí dvojnásobne. Niektoré z nich boli ocenené ako najkrajšie známky sveta. Môžeme dodať, že aj Tatry patria medzi najkrajšie svetové pohoria.

Táto kombinácia bola motívom na vytvorenie tematickej zbierky Rastislava Ovšonku, autora tejto publikácie, ktorý sa jej prostredníctvom delí s čitateľmi o časť svojej zbierky a jeho texty dokazujú, že o známkach a motívoch na nich stvárných zozbieral množstvo zaujímavých informácií. (red.)

Ikonografia na uhorských minciach toliarového obdobia (16. – 19. storočie)

Elena Minarovičová

Cieľom tohto príspevku je upriamiť pozornosť čitateľa na základné ikonografické motívy uhorských mincí v období toliarovej meny od 16. až do 19. storočia, ako aj na ich výtvarné stvárnenie. Podobne ako v predchádzajúcom období denárovej a grošovej meny, mincové obrazy dokumentujú nielen podobizne jednotlivých panovníkov, ale sú aj zrkadlom výtvarného štýlu a ikonografie, charakteristickej pre toto obdobie. Mincové motívy sa menili, vyvíjali a každé obdobie v ich vývoji zanechalo na nich svoj odraz. Ikonografii uhorských mincí sa všeobecne neprikladala taká dôležitosť ako funkcii platobnej a hoci mince boli v prvom rade platobným prostriedkom, predstavujú dnes nielen významný historický, pramenný, ale aj dôležitý umelecký materiál.

V tomto príspevku sa zameriam predovšetkým na druhú stránku mincí – na ich výtvarné a umelecké stvárnenie v danom období. Ikonografia uhorských mincí toliarovej meny je nielen odrazom schopnosti rytcov a umeleckých tendencií doby od 16. až do 19. storočia, ale aj historického vývoja na území Slovenska od nastúpenia dynastie Habsburgovcov na uhorský trón. Pravidelné razenie toliarov, ich násobkov a dielov sa začalo v Uhorsku od polovice 16. storočia, od roku 1553, počas vlády *Ferdinanda I.* (1526 – 1564). Renesancia, v tom čase prenikajúca do strednej Európy, dala svojím návratom k oceneniu osobností charakteristickú pečať mincovým obrazom toliarovej meny. Väčšia plocha na minciach poskytovala aj väčšie možnosti na realizáciu vyobrazení, a najmä na znázornenie podoby človeka.

Bohatstvo ikonografických motívov a vyspelé portrétné umenie na toliarových razbách sú výsledkom pôsobenia a vplyvu renesančných talianskych a nemeckých medailérov a ich portrétnych medailí. Je zaujímavé, ak porovnáme umelecké stvárnenie podobizní na minciach s portrétnymi medailami z rovnakého obdobia, často sú portréty tých istých osôb veľmi podobné. Umelci, od 16. storočia medailéri, robili totiž návrhy na niektoré mincové obrazy, ktoré potom rezači razobných kolkov prenášali do razidiel, ak však nephlili

príkazy dvora, ktorý určoval náplň jednotlivých razieb. Vďaka tomu možno vzájomne porovnávať portrétné medaily niektorých panovníkov od slávnych medailérov s podobizňami na toliaroch alebo zlatých razbách a sledovať tak vzájomný vzťah pôvodného návrhu a bežnej mince.

Okrem základnej menovej jednotky – toliara – sa v období toliarovej meny razili na území Slovenska viaceré staršie, ale aj nové nominále, násobky a diely zlatých dukátov, toliarov, groše, denáre, oboly, v neskoršom období grajciare, duariusy a poltury s násobkami a dielmi. Vyobrazenia na reverzoch týchto mincí spĺňajú takisto požiadavky renesancie. Ikonografické motívy sú veľmi rozmanité, bohaté a precízne riešené, dosahujú tým jednotnosť obsahu a umeleckého prejavu.

Základným motívom v ikonografii uhorských mincí toliarového obdobia je obraz patrónky Uhorska – Madony s dieťaťom v náručí, a výjav ešte z predchádzajúceho obdobia – obraz sv. Ladislava, ktorý sa posledný raz objavuje na zlatých razbách *Rudolfa II.* (1576 – 1608). Za vlády ďalšieho panovníka Mateja II. (1608 – 1619) je na zlatých minciach sv. Ladislav nahradený postavou stojaceho panovníka.

Ako som uviedla, prvé toliare s vlastným portrétom začal raziť od polovice 16. storočia Ferdinand I. Jeho toliarové razby znázorňujú na averze v strede mincového pola poprsie panovníka v renesančnom rytierskom brnení s hlavnými atribútmi kráľovskej moci, s kráľovskou korunou na hlave, so žezlom v pravej a rukoväťou meča v ľavej ruke. Mincové obrazy Ferdinanda I. sú veľmi verné, od mladistvej tváre bez brady v pokojnej a majestátnej póze až po podobizne z neskorších rokov vlády so staršou tvárou lemovanou bradkou. Reverzné strany jeho mincí prinášajú bohatstvo heraldických obrazov, napr. kombinované erby s Madonou s dieťaťom v náručí, ale aj orla s erbom na prsiach a podobne.

Pre dukáty je charakteristické vyobrazenie Madony s dieťaťom na averze a postava sv. Ladislava v brnení na reverze. Groše, denáre a oboly majú na averze erb a na

Obr. 1 Averz dukátu Mateja II. z roku 1614, Kremnica (KB)

Obr. 2 Toliar Leopolda I. z roku 1692, avers, revers, Kremnica (KB)

reverde opäť Madonu s dieťaťom. Aj razby *Maximiliána II.* (1564 – 1576) sú svojimi motívmi príbuzné mincovým typom predchádzajúceho panovníka. Rozdiely sú v stvárnení reverzu toliarov, kde dominuje dvojhľavá orlica s erbom na prsiach a nad ním Madona s dieťaťom v náručí.

Toliare *Rudolfa II.* (1576 – 1608) zobrazujú zvyčajne poprsie panovníka v renesančnom odevu so širokým riaseným golierom (okružím), ktorý lemuje celú hlavu okolo hrdla. Riasený široký golier, ktorý prenikol zo španielskej módy 16. storočia je charakteristickým doplnkom mincových podobizní aj iných panovníkov z rodu Habsburgovcov. Na kremnických dukátoch *Mateja II.* je v perličkovom kruhu, hore i dole prerušenom frontálne stojaca postava panovníka, ktorý nahrádza postavu sv. Ladislava. Panovník je v bohato zdobenom pancieri s korunou na hlave, so žezlom v pravej a ríšskym jablkom v ľavej ruke. Po ľavom boku má meč, cez plecía prehodený vyšivávaný plášť ukončený okolo hrdla okružím. Toto zobrazenie panovníka je charakteristické pre zlaté razby až do 19. storočia (obr. 1)

Lične strany toliarov nasledujúcich panovníkov z prvej polovice 17. storočia (*Ferdinand II.*, *Ferdinand III.*) približujú opäť v kruhu mincového poľa detailne vypracované podobizne panovníkov. Tváre panovníkov sú znázornené v profile, s krátkymi alebo dlhými zvlínenými vlasmi ozdobenými ratolesťou. Odev je zvyčajne podľa španielskej módy s okružím alebo ozdobený ležatým čipkovým golierom a na stuhe zaveseným rádom Zlatého rúna. Na niektorých mincových portrétoch v tomto období prevláda chladný neosobný výraz tváre, na iných je badateľná intenzita chvíľkového záblesku v pohľade.

Z ikonografického a portrétneho hľadiska medzi naj-

pôsobivejšie razby vrcholného baroka v druhej polovici 17. a na začiatku 18. storočia patria mince z obdobia vlády *Leopolda I.* (1657 – 1705). Za štyridsaťosem rokov dlhej vlády tohto panovníka vznikol rad reprezentačných mincí rozličných nominálnych hodnôt, z rozličného kovu. V tomto období sa razia nové druhy mincí. Zo strieborných razieb to boli predovšetkým pätnásť-, šesť- a trojgrajciare, grajciare, denáre, poltury, duariusy, oboly

a iné. Bohatá bola razba zlatých mincí. Pre dukáty je opäť charakteristická postava panovníka na averze a sediaca Madona s dieťaťom v náručí na reverze. Objavujú sa aj variácie tohto motívu.

Podobizne Leopolda I. sú na toliarových razbách znázornené veľmi realisticky, až do najmenších podrobností. Tvár tohto panovníka sa nevyznačovala krásnymi črtami. Práve naopak, mal nepeknú tvár s charakteristickými rysmi, ktoré vždy starostlivo zodpovedali jeho veku a obdobiu vydania mince. Leopold I. je zvyčajne znázornený s podlhovastou tvárou s ostrými rysmi, s dlhým nosom a pozorným pohľadom očí. Typickým znakom tváre je hrubá spodná pera nad vysunutou bradou. V mladších rokoch je znázornený s hladkou tvárou bez briadky a fúzikov. Zaujímavosťou alebo kuriozi-

Obr. 3 Trojgrajciar Leopolda I. z roku 1699, avers, revers, Bratislava (CH)

tu na niektorých, najmä toliarových razbách tohto panovníka, je na bohato riasenom odevu do záhybov rukáva na ramene zašifrovaná zosmiešnená tvár – hovorí sa aj o „levej hlave“ – vytvorená záhybmi ozdobne poskladané látky. Na niektorých mladších razbách je znázornené poprsie Leopolda I. s dlhými, na plecía padajúcimi zvlínenými vlasmi, ozdobenými vavrínovým vencom. Vlasy padajú až na ležatý vyšivávaný golier, odev

Obr. 4 Toliar Jozefa I. z roku 1708, averz, revers, Bratislava (CH)

je riasený. Na iných minciach je poprsie toho panovníka opäť znázornené zvyčajným spôsobom z profilu, ale s parochňou z dlhých vlasov stočených do lokničiek, padajúcich na ramená a vpredu na prsia. Parochňa je ozdobená vencom. Na prsiach visí na stuhe rád Zlatého rúna. Takýto barokový mincový portrét je výstavným zobrazením panovníka na sklunku jeho vlády a kompozične vyplňuje celú plochu mince, okrem časti hlavy, ktorá prerušuje opis. Mincové obrazy Leopolda I. sú neskrášeným realistickým zobrazením panovníka a charakterizujú celé obdobie jeho vlády a života (obr. 2, obr. 3).

Aj razby Jozefa I. (1705 – 1711) a Karola VI. (1711 – 1740) sú v znamení razieb Leopolda I. Baroková pompeznosť vedela i tu vytvoriť, najmä na toliarových razbách, vynikajúce podobizne panovníkov, ktoré sa stali symbolmi svojej doby. Bohato zdobené poprsie vždy

Obr. 6 Sedemnástgrajciar Márie Terézie z roku 1756, averz, revers, Kremnica (KB)

znázornené v profile, okolo orámované menom a titulatúrou, hustá baroková parochňa a dlhými vlasmi bohato stočenými do kučier, padajúcimi až na ramená a husto riasený odev sa odlišujú iba v detailoch. Na toliarových razbách Jozefa I. je poprsie a dvojhlavá orlica s korunkou a erbom na prsiach (obr. 4).

Mimoriadna rozmanitosť a obrazové bohatstvo je na minciach z obdobia vlády Márie Terézie (1740 – 1780). Mala iba

23 rokov, keď prevzala po smrti svojho otca roku 1740 moc v habsburskej monarchii. Vzhľad Márie Terézie opisujú jej súčasníci ako majestátny, podobne ako aj výborné schopnosti panovníčky, hoci žena na tróne v tomto období bolo predsa len niečím mimoriadnym. Jej mince

Obr. 5 Toliar Márie Terézie z roku 1745, averz, revers, Kremnica (KB)

sa vyznačujú nielen rôznosťou typov, ale aj rozmanitosťou v mincových portrétoch. Podobizeň Márie Terézie zobrazovali na minciach s celým poprsím. Na zlatých

razbách je znázornená celá postava spredu s hlavou obrátenou vpravo v nádherných brokátových šatách so žezlom a ríšskym jablkom. Na reverze je sediaca Madona na polmesiaci s dieťaťom na ľavej ruke. Na lícnej strane toliarových razieb sa strieda poprsie panovníčky s uhorským erbom s korunou a dvoma anjelmi po stranách. Na reverze je opäť sediaca alebo stojaca Madona na polmesiaci s dieťaťom v náručí. Črty tváre panovníčky sa v priebehu jej štyridsaťročnej vlády menili, rysy a výraz tváre postupne starli (obr. 5, obr. 6)

Dokončenie v bud. čísle

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 5/ 2009

Úvodný príspevok z poštovej histórie je od J. Kratochvíla, v ktorom rekapituluje štyri pokračovania o poštách, ktoré zmizli z máp v období, keď z rôznych dôvodov zanikli obce, v ktorých pošty pôsobili. V znaleckej hliadke F. Beneš píše o falzifikátoch typu K (ktoré rozširoval istý pán K.) a bližšie sa týka pretlačí POŠTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919 (aj s farebnými vyobrazeniami), druhu A, ktorými boli oklamani mnohí zberatelia. V šiestom pokračovaní o československých známkových zošítkoch (ČSR II – špecializácia zbierania) sa T. Šilhán zamýšľa nad možnosťami ich špecializovaného zbierania. O kombináciách typov hradčianskych známok V. kresby podrobne píše a detailne ich vyobrazuje L. Olšina. M. Hauzr približuje exponát prezentovaný na internetových stránkach Exponet: Ghetto Loď 1939 – 1945, nemecká okupácia Poľska (exponát je na 80 rámochl). O využití perfinov v tematickom exponáte píše J. Horák. Vývoj poštovníctva v rubrike Nejen modrý Mauritius pripomína V. Houška. Nad filatelistickou literatúrou sa zamýšľa L. Kunc. Postrehy z filatelistického veľtrhu v New Yorku aj obrazovou dokumentáciou prináša F. Beneš.

V čísle sú tiež informácie o novinkách Českej pošty (známky, poštový lístok, poštové pečiatky), inzercia, ďalšie kratšie príspevky a zväzové správy (o komisii mládeže).

■ MERKUR REVUE č. 2/ 2009

Druhé číslo XIV. ročníka odborného časopisu pre filateliu, numizmatiku a notafíliu sa začína príspevkom M. Hauptmanna a P. Pittermanna s doteraz nepublikovanými údajmi a nereprodukovanými vyobrazeniami Londýnskeho hárčeka k výstave poštových známok v roku 1943. Z. Fritz si všíma extrémne frankatúry z obdobia menovej reformy v ČSR v roku 1953. V ďalšom príspevku tento autor hodnotí slovenskú známkovú tvorbu roka 2008 ako solídny štandard. V znaleckej hliadke si M. Kračmar všíma a vyobrazuje falzifikáty pretlačí PČ 1919. Z. Raduška publikuje príspevok o histórii Newfoundlandu na pozadí známok tejto zeme. Pre numizmatikov je pokračovanie článku o poukážkach Zemskej banky kráľovstva českého z pera J. Moravca. P. Hirš si všíma falzifikáty známok rakúskej emisie 1850 v mene „centisimi“, ktoré sa vyskytujú na poštovo prešlých celistvostiach. Vyznamenania z vojny o Šlesvicko-Holštajnsko približuje J. Hrdý. Pokračovanie príspevku o hradoch a zámkoch z územia bývalého Československa na

známkach sa presúva do nasledujúceho čísla. Filatelistický trh, aukcie v roku 2008 súhrnne hodnotí a štatisticky vyhodnocuje V. Dražan. R. Fischer je autorom ďalšieho spomienkového príspevku na československú známkovú tvorbu a jej autorov pod názvom: Pravda a spory (také) o autorstvi. Ústrednú kuriérnu službu v býv. NDR 10. časťou analyzuje V. Dražan.

V tradičných rubrikách je oznam o nových známkach Českej pošty, Slovenskej pošty, inzercia, ponuka a uverejnené sú aj ďalšie kratšie zaujímavé príspevky.

(spracoval -pem-)

Výstup filatelistov POĽANA 2009

Vážení filatelisti a priatelia filatelie, ako sme už oznámili v č. 4 a 5, tohtoročný filatelistický výstup sa uskutoční v sobotu 20. júna 2009. Jeho východiskovým miestom stretnutia bude chata Poľana, 1306 m n. m., 12 km z Hriňovej – Malého Slanca a cieľom vrchol Poľany, vo výške 1 457 m n. m. Tento rok je akcia organizovaná v rámci filatelistickej výstavy Slovensko 2009 a na počesť 40. výročia vzniku Zväzu slovenských filatelistov, k čomu bude zameraný aj program.

Organizačné pokyny: Zraz účastníkov od 8.00 do 10.00 hod. pred chatou a plánovaný návrat k chate medzi 13.00 – 13.30 hod. Program na chate alebo pred chatou (podľa počasia) vrátane zápisu a spomienky na výlet zakladateľov ZSF na chatu) do pamätnej knihy a posielanie pohľadníc. Rozchod účastníkov asi o 15.00 hod. Cestou späť možnosti zastavenia na cintoríne v Detve (F. J. Pliško) alebo pri pamätnej tabuli k založeniu ZSF na Sliachi. Organizátori podujatia KF Nitra a KF Piešťany vás na tohtoročné filatelistické stretnutie na Poľane už teraz srdečne pozývajú.

Kontakt: alexurminsky@gmail.com ☎ 0903 406 500.

A. Urminský

ZBERATEL® OZNAMUJE

V piatok 5. 6. a v sobotu 6. 6. 2009 sa budeme prezentovať v stánku č. 205 v hale D vo výstavných priestoroch Incheby na Bratislavských zberateľských dňoch. Z týchto dôvodov bude predajňa vo štvrtok 4. 6. 2009 otvorená len do 14.00 hod. a v piatok 5. 6. 2009 bude zatvorená.

Tešíme na vašu návštevu v našom stánku na BZD

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími

informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každý druhý nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovičova ulica 14 (Suvorov internát) • Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Klub dôchodcov, ul. Martina Lányho 1 • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasaďačka • Každú nedeľu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUCENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné • Bufet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedeľa v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00 hod., prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA • Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • druhý pondelok v mesiaci o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Akadémia vzdelávania, Sládkovičova 7 (za poštu Nitra 1) • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. I Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 • Párne utorok od 15.00 do 17.00 hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedeľu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. v zasaďačke pošty Poprad 2 (pri stanici ŽSR) na 2. posch. ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 20, Sídlisko III • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. a každú nedeľu od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Dom kultúry • Kultúrne a spoločenské stredisko • Každý pondelok od 17.00 do 19.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry • Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK**

- FILATELIA • Liptovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý párný týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TREŇČÍN** - FILATELIA • Kultúrne centrum Dlhé Hony, ul. 28. októbra 2/1168 • Každú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TREŇČÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Trnava • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostole), Nám. SNP I Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Toplou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináreň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 0905 547 950, 0911 547 950 ■ **ŽILINA** KF Žilina • Dom Matice slovenskej, Hollého 11 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➔ 5. - 6. jún 2009 BRATISLAVA

BRATISLAVSKÉ ZBERATELSKÉ DNI, všetky zberateľské odbory, Incheba EXPO, Viedenská cesta, 9.00 až 18.00 hod., (6.6. do 16.00 hod), ☎ 02/6727 2206

➔ 6. jún 2009 POPRAD

PODTATRANSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, Stredná združená škola, Okružná ul., od 7.00 do 12.00 hod. Info: Josef Rancák, Štúrova 126/5, 058 01 Poprad, ☎ 0907 949 956.

➔ 7. jún 2009 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, všetky zberateľské odbory, INGEO, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563, www.antikkam.sk

➔ 13. jún 2009 ZOHOR

ZBERATELSKÁ BURZA, známky, mince, bankovky, pohľadnice, obrázky, TK, kalendárik, pivné suveníry, starožitnosti, figúrky z kinder vajíčok, a pod. Kultúrny dom, Obchodná 3, od 9.00 do 13.00 hod. Vstup voľný.

➔ 13. jún 2009 TREŇČÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, EXPO CENTER, a.s., Pod sokolicami 43, 7.00 - 12.00 hod., info: ☎ 032/ 651 52 03, 0905 267 519, www.antikmedia.sk

➔ 14. jún 2009 NITRA

HOBBY STRETNUTIE ZBERATELOV RÔZNYCH ODBOROV, Internát SPÚ Mladost na Štúrovej ul. (za bývalými mlynni pri rieke). ☎ 037/6528 311, 037/7331 647 od 19.00 do 20.00 hod.

➔ 27. jún 2009 PIEŠŤANY

CELOSLOVENSKÁ ZBERATELSKÁ BURZA, filatelia, filokartia, numizmatika), Spoločenské centrum Piešťanských kúpeľov od 9.00 do 14.30 hod. ☎ 0907 215 042

➔ 4. júl 2009 TREŇČÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, EXPO CENTER, a.s., Pod sokolicami 43, 7.00 – 12.00 hod., info: ☎ 032/ 651 52 03, 0905 267 519, www.antikmedia.sk

➔ 5. júl 2009 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, filatelia, filokartia, numizmatika, všetky zberateľské odbory, Kotva, Predmestská 71, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563, www.antikkam.sk

INZERCA

■ **FILATELIA CLUB Dolný Ohaj** (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk, www.filateliaclub.host.sk Z-148

■ **PONUKA ZNÁMOK A MINCÍ.** www.filatelia-album.sk Z-149

■ **KÚPIM** doklady slovenskej poľnej pošty 1939 - 1945, lepšie položky dobre zaplatím. ☎ 0908 94 33 35 Z-150

■ **KÚPIM** staré pohľadnice Humenné (Homonna) a okolie, Nové Mesto n/Váhom (Vágujhely) a okolie. Peter Kolesár, M.R. Štefánika 26, 915 01 Nové Mesto n/Váhom. e-mail: kolesar.peter@post.sk, ☎ 0908 420 530 Z-151

■ **KÚPIM** pohľadnice Stupavy a Mástu. Kontakt: stupava@stupava.com, ☎ 0903 936 829 Z-152

■ **KÚPIM, PREDÁM** alebo **VYMENÍM** ☉ známky Švajčiarska, ★★ Chorvátska. ☎ 02/ 4333 4797 Z-153

■ **KÚPIM** alebo **VYMENÍM** staré pohľadnice a fotografie Trnavy (Nagyszombat, Tyrnau) a blízkeho okolia. ☎ 0905 965 523, info@dredos.sk Z-154

■ **KÚPIM** prvú známku sveta (Black Penny). Ponuky na ☎ 0907 891455 alebo na marian_kovac@post.sk sken s opisom Z-155

■ **PREDÁM** známky a celiny šport ZSSR a Poľsko (staršie) a LOH celý svet. ☎ 036/622 7340 Z-157

■ **PREDÁM** nepoužitú špec. ochrannú pevnú škatuľu (spodnú s výklop. stranou a vrchnú) na filat. exponát, potiahnutá látkou, poctivá remeselnícka práca (12 eur + R-poštovné). Obrázkov a rozmerov zašlem e-mailom. ☎ 0908/14 65 59 alebo domena-eu@post.sk" Z-158

■ **KÚPIM** použité, nepoškodené slovenské TK, dobíjacie kupóny, prepaid-karty a pod., na ktorých su už duálne spoločne vyznačené slovenské koruny aj eurá. ☎ 0908/14 65 59 alebo domena-eu@post.sk Z-159

■ **PREDÁM** ★★ známky a hárčeky Rakúska 1969-1985, kompl. série, nom. hodn. 1817 Sch. Zliva na kat. cenu 15-20%. Ján Trúšik, Mierová 14, 966 81 Žarnovica, ☎ 0918 579 955. Z-160

■ **PREDÁM** zbierku pamätných Ag mincí Československa 1947-1992, 103 ks, kvalita RL, za 80% kat. ceny – Novotný 2009. Fr. Mazur, Kuzmányho 3, 040 01 Košice, ☎ 055/ 622 5635 Z-161

■ **KÚPIM** čisté známky ČSR I r. 1918-20 podľa zoznamu. Kúpim (vymením, predám) čisté známky, CM, celiny, atď. na tému HUBY – celý svet podľa zoznamu. Karol Milan, M. Rázusa 42, 911 01 Trenčín, ☎ 0904 340 800, karol.milan@zoznam.sk Z-162

■ **DOPLŇM** Uhorsko, Maďarsko do r. 2000. PREDÁM aj kom-

pletné zbierky (★★, ☉) týchto krajín. ☎ 047/ 4326637, 0910 551044 Z-163

■ **KÚPIM** katalóg Pofis Česká republika 2006, 2007, 2008 a české známky na výstrižkoch alebo opečiatkované. Anton Vasíl, 094 22 Nižný Hrušov 73, aniba@szm.sk Z-164

■ **PREDÁM** albumové listy Pofis ČSR 1945-1992, orezané na A4, zasklenené bielymi havičkami. Cena dohodou. ☎ 0905 462 681 Z-165

■ **DÁM** zbierku listín s kolkami vydania 1919 a iné zberateľské materiály za listiny s nalepenými alebo natlačenými kolkami z rokov 1939-1953 a kolkovými poplatkami vyplatenými v hotovosti z rokov 1919, 1945, prípadne kúpim. Dušan Evinic, Poľská 4, 040 01 Košice Z-166

■ **DOPLŇM** vydania k OH-2008 (Čína a ostatný svet, zn. ★★, TL), ako aj EUROPA/CEPT 1993-2009 (zn. ★★, TL, zošítky) rôznych štátov podľa chybenky, e-mail: travelers@atlas.sk Z-167

■ **PREDÁM** nepoužité, alebo len raz použité zásobníky od 8 po 32 listové. ☎ 0902 965 026 Z-168

■ **HLADÁM** odznaky Výstup na Rysy 1959, 1960/II, 1968/II, 1988/1. Anton Pašteka, Bernolákova 2423/24, 901 01 Malacky, ☎ 034/772 3616 Z-169

■ **HLADÁM** ☉ hárčeky ČSR H2273-75, 2671, 2545-48, 2808, 2704 oba, 2795+2797, 2860, 2864-65 oba, 2859, 2671. Slovenské tlač 15Pt, 20, 21Pt, 23, 26, 28Pt, 33Pt výmenou za ☉ Švajčiarsko, Nemecko a ★ Austrálie

■ **KÚPIM** na dobierku katalóg ČSR+ČR+SR špeciál do konca roka 2008. Ivan Roudenský, Poste restante 062 01 Starý Smokovec Z-170

■ **DOPLŇM** vašu zbierku ★★ známok Španielska, Monaka, Vatikánu, Francúzska a Maďarska z rokov 1960-2005. Chybenka podľa katalógu Michel. ☎ 052/452 4871 Z-171

■ **PREDÁM** tel. karty Slovenska a zápalkové škatulky. M. Halász, Ovrúčská 12, 040 22 Košice e-mail: milhal@centrum.cz Z-172

■ **PREDÁM, KÚPIM** alebo **VYMENÍM** pamätné 2-eurové mince všetkých štátov eurozóny v kvalite 0/0, PP a úložný materiál. e-mail mstribrnky@r3.robnurnet.sk tel: 0905 403 408 Z-173

■ **PREDÁM** nemecké kolónie, bohatý výber, aj iné európske štáty a pohľadnice. Podrobne na www.filatelia-znamka.sk. Ing. M. Blahuta, J. Stanislava 5, 84105 Bratislava, ☎ 0910 22 21 35 Z-174

■ **PREDÁM** komplet prvých desať ročníkov (1995 – 2004) mesačníka Zberateľ. Cena 130 eur ☎ 0908 027 603, 056 64 244 71 Z-175

KF 52-46 Močenok – vernisáž poštovej pečiatky na XVII. celonárodnom festivale kresťanského divadla Gorazdov Močenok: Sv. GORAZD A Sv. SÁVA HLÁSALI KULTÚRU ŽIVOTA – NEZABIJEŠ! Kultúrne stredisko 27. júla 2009 o 1700 hod. Možnosť získať staršie PL s PPP – Gorazdov Močenok. Jozef Kútny filatel@centrum.sk

www.postoveznamky.sk

aktuálne burzy, výstavy, aukcie a iné podujatia, najnovšie poštové známky, odborné články + možnosť upozornovania na blížiace sa burzy a ďalšie podujatia

www.postoveznamky.sk

JÚNOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➔ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

€/ Sk

Aitutaki 1978, 25. výr. korunovácie

Alžbety II. 295-297

1,33 / 40,-

Belize 1977, 75. výr. P. A. H. O., Bl. 3 1,66 / 50,-

Belize 1985, J. J. Audubon (prírodovedec)

- 200 r. narodenia Bl. 67

6,63 / 200,-

Bielorusko 2009, Europa - rok astronómie, 2 zn 1,82 / 55,-

Bielorusko 2009, Rok rodnej zeme, H 1,82 / 55,-

Bielorusko 2009, Svet vtákov - Husi, 1 zn 0,86 / 26,-

Bielorusko 2009, Ludové sviatky, H 1,49 / 45,-

Centrálna Afrika 1976, ZOH Innsbruck, Bl. 11 2,98 / 90,-

Centrálna Afrika 1982, Princezna Diana

- 21. narodeniny, Bl. 189

2,82 / 85,-

Dahomé 1967, Jamboree - Idaho, USA, Bl. 9 4,31 / 130,-

Dahomé 1969, Spolupráca Europa-Afrika,

390-392

3,65 / 110,-

Dahomé 1968, 500 rokov úmrtia

Gutenberg, Bl. 13

1,99 / 60,-

Dahomé 1973, J. F. Kenedy - 10. výr.

úmrtia, Bl. 22

3,48 / 105,-

Dominika 1977, 25. výr. korunovácie

Alžbety II., 525-529

1,99 / 60,-

Dominica 1993, 200 r. prvého letu balónom,

Bl. 244

3,28 / 99,-

Fiji 1980, Zaujímavá ostrovná architektúra,

402-410

4,97 / 150,-

Fr. Polynézia 2009, Motýľ, 1 zn.

1,65 / 50,-

Ghana 1963, Červený kríž - 10. výročie, Bl. 8 4,65 / 140,-

Hong Kong 2008, Prírodné krásy, H 2,15 / 65,-

Hong Kong 2008, Rok Potkana, 4 zn. + H 3,81 / 115,-

Japonsko 1981, Sv. výstava známok

- Philatokyo 81, 1488-1491 9,99 / 300,-

Jamajka 1964, Voľba Miss World 1963, Bl. 2 1,66 / 50,-

Jamajka 1978, Historické artefakty

z Jamajky, Bl. 14 1,66 / 50,-

Južná Afrika 1975, Turistika, 484-487 11,28 / 340,-

Južná Afrika 1976, Umenie

- Erich Meyer, 496-499 2,15 / 65,-

Južná Afrika 1976, Umenie

- Erich Meyer, Bl. 4 4,65 / 140,-

Kamerun 1964, LOH Tokio, Bl. 2 9,96 / 300,-

Kamerun 1968, LOH Mexiko, Bl. 4 2,98 / 90,-

Kanada 1982, Výstava známok Toronto, Bl. 2 2,15 / 65,-

Kanada 1978, Sv. výstava známok

- Capex 78, Bl. 1 2,30 / 70,-

Kanada 1987, Výstava známok

- Capex 87, Bl. 4 2,49 / 75,-

Kazachstan 1993, Vesmírna stanica, 27 1,65 / 50,-

Kazachstan 2008, Chrobáky, 2 zn. 1,92 / 58,-

Litva 2008, Návšteva múzea, 2 zn. 1,80 / 54,-

Litva 2009, Erby, 3 zn. 3,15 / 94,-

Líbia 1997, Ochrana divých zvierat, Bl. 147 6,50 / 196,-

Kongo (Kinshasa) 1964, 10. výr. univerzity,

Bl. 3 3,65 / 110,-

Kongo (Kinshasa) 1967, Konferencia

O. U. A., Bl. 1,- / 30,-

Kuba 1968, Výstava známok, Bl. 31 2,65 / 80,-

Kuba 1969, Umenie - rôzni umelci,

1473-1479 3,65 / 110,-

Laos 1968, Deň armády, 225-229 4,31 / 130,-

Laos 1971, Ochrana prírody - fauna,

318-322 7,30 / 220,-

Moldavsko 2008, Ochrana prírody, Bl. 2,32 / 70,-

Monako 2009, Požiarníci s technikou, 3 zn. 3,75 / 113,-

Niger 1976, Zeppelin - prelet nad Alpami

- svetové metropoly, Bl. 14 4,31 / 130,-

Niger 1982, Automobilové závody

- VC Francúzska, Bl. 35 4,31 / 130,-

Nová Kaledónia 2008, Ochrana prírody

- UNESCO, H (6) 8,00 / 241,-

Nový Zéland 1998, Morský život,

1711-1718 4,64 / 140,-

Palau 1983, WWF - veľryby, 20-23 3,30 / 100,-

Palau 1984, Morské mušle, 37-46 5,31 / 160,-

Palau 1987, 200 rokov ústavy USA, 197-205 3,98 / 120,-

Papua New Guinea 1984,

Ceremoniálne bubny, 479-482 1,99 / 60,-

Papua New Guinea 1985, Dravé vtáky,

497-502 4,98 / 150,-

Pitcairn 1983, Flóra - stromy, 234-237 2,26 / 68,-

Pitcairn 2004, Mušle III., 651-654 4,32 / 140,-

Pitcairn Isl. 1982, Ovocie, 214-217 1,82 / 55,-

JÚNOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Západný Berlín

Pitcairn Isl. 2002, Mačky, 609-612+Bl. 30	6,70 / 202,-
Pitcairn Isl. 2005, Motýle, Bl. 39	4,65 / 140,-
Polsko 2008, LOH Peking, H (4 zn.)	1,99 / 60,-
Polsko 2009, Europa – rok astronómie, 1 zn.	1,49 / 45,-
Rusko 2004, Umenie – Jantárová komnata, 3 zn.	1,49 / 45,-
Rusko 2004, Dámske jazdecké úbory, 3 zn.	1,82 / 55,-
Rusko.2009, N. V. Gogol – 200 rokov narodenia, 2 + H	2,82 / 85,-
Rusko.2009, A. S. Popov – 150 rokov narodenia, H	1,20 / 36,-
Rusko.2009, J. A. Gagarin – 75 rokov narodenia, 1 zn.	0,60 / 18,-
Rusko.2009, J. A. Gagarin – 75 rokov narodenia, PL (10 zn. + 2 K)	5,97 / 180,-

Rwanda 1977, Veľká noc, Umenie – Rubens, Bl. 74	4,97 / 150,-
Rwanda 1977, Veľká noc, Umenie – Rubens, Bl. 75	4,97 / 150,-
Slovinsko 2009, Záchrana polárnych oblastí, H	1,65 / 50,-
Sv. Helena 2005, 200 rokov nar. H. Ch. Andersena	4,32 / 130,-
S. Tomé e Príncipe 1979, Stará mapa ostrova, Bl. 38	4,98 / 150,-
Togo 1962, Návšteva prezidenta v USA, Bl. 9	4,31 / 130,-
Togo 1964, Kampaň na záchranu Núbijskych pamiatok, Bl. 14	2,65 / 80,-
Togo 1967, LOH Mexiko a ZOH Grenoble, Bl. 32	3,98 / 120,-
Transkei 1984, Kultúra pôvodných obyvateľov, 137-157	9,29 / 280,-
Taiwan 2008, Mačky a psi I., 4 zn.	1,99 / 60,-
Taiwan 2008, Mačky a psi II., 4 zn.	1,99 / 60,-
Ukrajina 2008, 90 r. prvej známky, 2x Bl.	4,81 / 145,-
Ukrajina 2009, N. V. Gogol – 200 rokov narodenia, H (2 zn.)	1,20 / 36,-
Ukrajina 2009, ZOO Kijev, H	1,20 / 36,-
Ukrajina 2009, Europa – rok astronómie - Galileo, 2 zn.	5,31 / 160,-
Ukrajina 2009, Europa – rok astronómie - Galileo, zošitok 2 zn.	5,31 / 160,-
Ukrajina 2009, Ochrana ladovcov, 2 zn.	2,15 / 65,-
Ukrajina 2009, Ochrana ladovcov, PL (8+K)	8,13 / 245,-

	€/Sk
193-196 Pomoc berlínskej mládeži	1,50 / 45,-
199-213 Výplatné – osobnosti	8,40 / 253,-
218-229 Starý Berlín	3,80 / 115,-
254-265 Nový Berlín	3,80 / 115,-
270-285 Výplatné – nemecké stavby	11,90 / 346,-
286-290 Výplatné – Brandenburská brána	4,60 / 138,-
303-308 Berlínske umelecké poklady	2,40 / 72,-
309 Rozhlasová výstava	0,35 / 11,-
310-313 Rozprávky bratov Grimmovcov	0,90 / 27,-
322-325 Bábičky	0,90 / 27,-
330-337 Berlín 19. storočia	3,40 / 102,-
347 100 r. vysokej školy hudobnej v Berlíne	0,55 / 17,-
348-351 Čínové figúrky	1,45 / 44,-
353 150 r. nar. básnika T. Fontaneho	0,40 / 12,-
354-357 Deťom: Miniatúry spevákov	2,20 / 66,-
358 Medzinárodný filmový festival	0,48 / 15,-

372 Berlínske slávnosti	0,56 / 17,-
373-376 Bábký bábkového divadla	1,90 / 57,-
377 175. výr. nar. historika Rankeho	0,45 / 14,-
378 Vianoce 1970	0,33 / 10,-
379-384 Berlínske dopravné prostriedky	4,60 / 139,-
385 100 rokov ríšskeho znaku	0,58 / 18,-
386-389 Detské kresby	2,30 / 70,-
390 500. výr. nar. A. Dürera	0,50 / 15,-
391 Výstava IFA v Berlíne	0,90 / 27,-

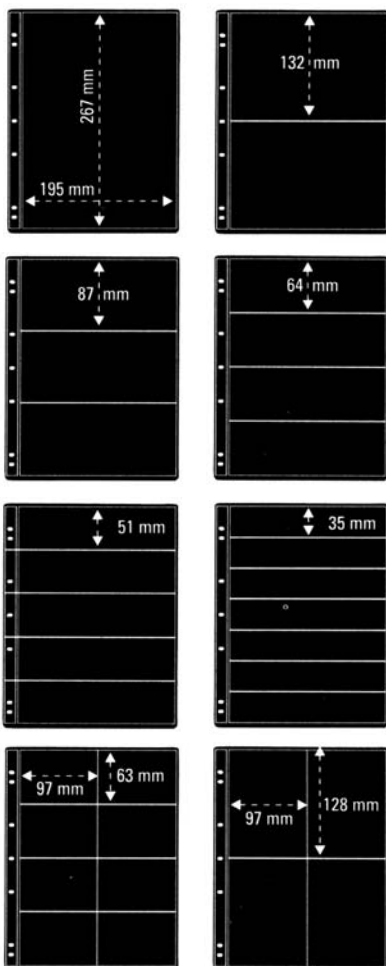
392 250 rokov Brandenburských koncertov J.S. Bacha	0,80 / 24,-
---	--------------------

JÚNOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Listy do krúžkového zakladača zn. PRINZ

z čiernej plastickej fólie s rôznym počtom riadkov (1 – 7), s celošírkovými priesvitnými okienkami na vkladanie poštových známok a s delenými okienkami na zasúvanie telefónnych kariet a poštových lístkov.
Využitelná plocha 195 x 267 mm.

Cena za 1 ks ľubovoľného vyhotovenia 0,86 € / 26 Sk

Krúžkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.

Povrch je z hnedej plastickej fólie

Krúžkový zakladač 9,46 € / 285 Sk

Kazeta 9,79 € / 295 Sk

Cena za komplet 18,25 € / 550 Sk

Názov krajiny (samolepka) 0,82 € / 25 Sk

NOVINKY

Euro-Katalog, mince a bankovky 2009, Leuchtturm vo farbe, 420 str., všetky vydania štátov Eurozóny 7,50 € / 225,-
M. Bachratý: Odtlačky výplatných strojov v tematickej zbierke a exponáte, 80 strán, A5, ČB 3,50 € / 105 Sk

Perové dosky

Originál Schaubek (modré, vínovočervené)
– použité, zachovalé á 28,54 € / 860,- Sk
Bez nápisu Schaubek (modré, vínovočervené,
zelené, čierne) – nové á 21,57 € / 650,- Sk

Monografie čs. známok

č. 3 Výplatné známky 1923-1939 8,29 € / 250,- Sk
č. 4 Letecké, novinové, dopl. 1918-1939 7,63 € / 230,- Sk
č. 9 FDC ČSR 1947-1992 bez PT 14,27 € / 430,- Sk

O. Földes: Slovensko 1939 – 1945, špecializovaný katalóg známok a celín 12,94 € / 390 Sk
Príloha: číslovaná PT so známkou z hárčeka Deťom

JÚNOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	1,92 € / 58,-
Roky 1995-1996	2,25 € / 68,-
Roky 1997-1998	1,92 € / 58,-
Rok 1999	0,96 € / 29,-
Roky 2000-2001	1,92 € / 58,-
Rok 2002	1,46 € / 44,-
Rok 2003	1,92 € / 58,-
Rok 2004	1,26 € / 38,-
Rok 2005	1,46 € / 44,-
Rok 2006	1,46 € / 44,-
Rok 2007	1,59 € / 48,-
Rok 2008	1,59 € / 48,-

Cenník Zberateľ známok Československo 1945-1992,
12 strán bez vyobrazení 0,59 € / 18,-

Cenník Zberateľ známok Slovensko 1939-1945,
8 strán s vyobrazeniami: www.zberatel.com

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka
Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II. Rákocziho 1703-1711	6,47 € / 195,-
Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I. vydanie	8,79 € / 265,-
Novotný: Mince Márie Terézie 1740-1780 (II. doplnené vydanie 2001)	12,95 € / 390,-
Novotný: Mince Františka Lotrinského, (1745-67), (1766-80)	8,29 € / 250,-
Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790 a Leopolda II 1790-1792	7,96 € / 240,-
Novotný: Mince Františka I. 1792-1835	13,24 € / 399,-
Novotný: Mince Ferdinanda V. (1835-1848), 2006	6,14 € / 185,-
Novotný: Mince Františka Jozefa I. (1848-1916), nové vydanie r. 2006	12,95 € / 390,-
Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705)	10,95 € / 330,-
Novotný: Papierové platidlá ČSR 1918-92, ČR+SR 1993-2007	12,11 € / 365,-

Kol. autorov: Mince Františka II., 1792-1835 6,47 € / 195,-

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO	0,16 € / á 5,-
- bez nápisu	0,13 € / á 4,-
- so štvorčekovou podtlačou (len formát Pofis)	0,13 € / á 4,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,	
16-listový	16,26 € / 490,-
30-listový	25,90 € / 780,-
Havidky čierne, šírka 28, 32, 35, 38, 40, 50, 52,	
59, 60, 70, 85, 90 mm - balíček	1,99 € / 60,-
Havidky čierne na PL:	
ležaté, veľkosť 170x120 mm	- ks 0,49 € / 15,-
stojaté, veľkosť 120x180 mm	- ks 0,49 € / 15,-
ležaté, veľkosť 185x135 mm	- ks 0,63 € / 19,-
stojaté, veľkosť 135x185 mm	- ks 0,63 € / 19,-
Havidky biele na PL:	
ležaté, veľkosť 170x120 mm	- ks 0,49 € / 15,-
stojaté, veľkosť 120x170 mm	- ks 0,49 € / 15,-
stojaté, veľkosť 135x185 mm	- ks 0,63 € / 19,-
ležaté, veľkosť 185x135 mm	- ks 0,63 € / 19,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia	
listov (3 alebo 4 otvory)	12,11 € / 365,-
Náhradné listy	
12-okienkové 55x53 mm	- 1 list 0,99 € / 30,-
20-okienkové 41x42 mm	- 1 list 1,09 € / 33,-
30-okienkové 31x35 mm	- 1 list 1,16 € / 35,-

Zásobníky na FDC (celistvosti)

Do veľkosti 190 x 120 mm. Dosky sú z plastovej fólie, vatované. Fóliové listy (50 ks) sa plnia zhora a obsahujú čiernu papierovú vložku.
Farby: zelená, modrá, čierna a červená 12,94 € / 390,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá, lopatkovitá alebo okrúhla), kus	2,82 € / 85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá	5,14 € / 155,-
Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm	8,63 € / 260,-
Ďalšie lupy podľa Zberateľa 9, 10/2005 alebo na www.zberatel.com	

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 2,12 € / 64,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 0,49 € / 15,-

PONUKA ALBUMOVÝCH LISTOV

SLOVENSKO € / Sk				
Rok	I. časť		II. časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1993	0,63 / 19,-	2,48 / 75,-	1,06 / 32,-	3,98 / 120,-
1994	0,63 / 19,-	2,48 / 75,-	1,59 / 48,-	6,14 / 185,-
1995	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	1,59 / 48,-	5,80 / 175,-
1996	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	1,79 / 54,-	6,47 / 195,-
1997	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	1,75 / 53,-	7,30 / 220,-
1998	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	1,75 / 53,-	7,30 / 220,-
1999	0,69 / 21,-	2,48 / 75,-	1,95 / 59,-	8,13 / 245,-
2000	0,56 / 17,-	2,15 / 65,-	1,59 / 48,-	6,14 / 185,-
2001	1,06 / 32,-	3,15 / 95,-	1,59 / 48,-	7,13 / 215,-
2002	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	2,48 / 75,-	9,46 / 285,-
2003	0,92 / 28,-	2,82 / 85,-	2,65 / 80,-	10,12 / 305,-
2004	0,56 / 17,-	2,15 / 65,-	1,75 / 53,-	7,30 / 220,-
2005	0,59 / 18,-	2,25 / 68,-	2,15 / 65,-	8,13 / 245,-
2006	0,69 / 21,-	2,29 / 69,-	2,25 / 68,-	8,36 / 252,-
2007	1,12 / 34,-	3,65 / 110,-	1,79 / 54,-	5,47 / 165,-
2008	1,33 / 40,-	4,32 / 130,-	2,99 / 90,-	9,46 / 285,-

**I.časť : základné známky a hárčky,
II.časť : PL, varianty popónov a známky z hárčekov**
Pri objednaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !
Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).
Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!

SLOVENSKO 1939-1945 € / Sk	
základný rad, 17 listov	
BZ 4,48 / 135,-	Z 14,10 / 425,-

PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945 € / Sk	
základný rad, 12 listov	
BZ 2,15 / 95,-	Z 10,62 / 320,-

ČESKOSLOVENSKO 1918-1939 € / Sk	
základný rad, 32 listov	
BZ 8,49 / 256,-	Z 26,55 / 800,-
Letecké, Novinové, Doplatné, SO... základný rad	
BZ 3,71 / 112,-	Z 11,61 / 350,-

Čisté albumové listy A4 s nápisom	
Československo, Slovensko, Slovensko 1939-1945, Protektorát Čechy a Morava 1939-1945, Československo 1919-1939 Česká republika	
kus 0,16 / 5,-	

ČESKOSLOVENSKO € / Sk				
Rok	I. časť		II. časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1945	1,59 / 48,-	5,97 / 180,-	0,59 / 18,-	0,99 / 30,-
1946	0,53 / 16,-	1,82 / 55,-	0,26 / 8,-	0,99 / 30,-
1947	0,53 / 16,-	1,82 / 55,-	1,06 / 32,-	3,81 / 115,-
1948	1,06 / 32,-	3,65 / 110,-	1,59 / 48,-	5,47 / 165,-
1949	0,79 / 24,-	2,65 / 80,-	0,53 / 16,-	2,15 / 65,-
1950	1,06 / 32,-	3,81 / 115,-	-	-
1951	1,06 / 32,-	3,65 / 110,-	-	-
1952	1,85 / 56,-	6,30 / 190,-	-	-
1953	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-	-	-
1954	1,12 / 34,-	3,81 / 115,-	-	-
1955	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-	-	-
1956	1,06 / 32,-	3,65 / 110,-	-	-
1957	1,32 / 40,-	4,64 / 140,-	0,53 / 16,-	1,65 / 50,-
1958	1,32 / 40,-	4,48 / 135,-	0,53 / 16,-	1,65 / 50,-
1959	1,39 / 42,-	4,64 / 140,-	-	-
1960	1,59 / 48,-	5,47 / 165,-	-	-
1961	1,85 / 56,-	5,80 / 175,-	-	-
1962	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-	0,63 / 16,-	1,82 / 55,-
1963	1,59 / 48,-	5,31 / 160,-	-	-
1964	1,59 / 48,-	5,31 / 160,-	-	-
1965	2,15 / 65,-	7,46 / 225,-	-	-
1966	2,15 / 65,-	7,13 / 215,-	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-
1967	1,82 / 55,-	6,47 / 195,-	1,65 / 50,-	5,64 / 170,-
1968	2,48 / 75,-	8,63 / 260,-	3,65 / 110,-	11,61 / 350,-
1969	1,72 / 52,-	6,47 / 195,-	2,65 / 80,-	9,29 / 280,-
1970	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	3,98 / 120,-	12,94 / 390,-
1971	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-	2,65 / 80,-	9,29 / 280,-
1972	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	2,15 / 65,-	7,80 / 235,-
1973	1,59 / 48,-	4,97 / 150,-	3,48 / 105,-	11,61 / 350,-
1974	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	6,04 / 182,-	19,08 / 575,-
1975	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	6,30 / 190,-	19,75 / 595,-
1976	1,49 / 45,-	4,97 / 150,-	1,99 / 60,-	6,97 / 210,-
1977	1,82 / 55,-	6,97 / 210,-	6,47 / 195,-	21,57 / 650,-
1978	1,99 / 60,-	7,80 / 235,-	2,48 / 75,-	7,80 / 235,-
1979	1,49 / 45,-	5,14 / 155,-	3,15 / 95,-	10,78 / 325,-
1980	1,82 / 55,-	6,47 / 195,-	2,65 / 80,-	8,46 / 255,-
1981	1,82 / 55,-	6,47 / 195,-	2,82 / 85,-	9,12 / 275,-
1982	2,32 / 70,-	8,46 / 255,-	2,82 / 85,-	9,79 / 295,-
1983	1,65 / 50,-	6,47 / 195,-	2,82 / 85,-	9,12 / 275,-
1984	1,65 / 50,-	6,30 / 190,-	3,15 / 95,-	10,78 / 325,-
1985	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	2,65 / 80,-	8,46 / 255,-
1986	1,49 / 45,-	4,97 / 150,-	3,48 / 105,-	11,61 / 350,-
1987	1,49 / 45,-	5,14 / 155,-	3,98 / 120,-	13,11 / 395,-
1988	2,15 / 65,-	7,80 / 235,-	2,98 / 90,-	10,29 / 310,-
1989	1,49 / 45,-	4,97 / 150,-	1,49 / 45,-	5,80 / 175,-
1990	1,12 / 34,-	4,14 / 125,-	1,92 / 58,-	6,80 / 205,-
1991	0,79 / 24,-	2,82 / 85,-	2,65 / 80,-	8,46 / 255,-
1992	0,79 / 24,-	2,82 / 85,-	0,65 / 46,-	5,80 / 175,-
L,D,N	3,45 / 104,-	10,78 / 325,-	2,92 / 88,-	9,12 / 275,-

JÚNOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

REPUBLIQUE TOGOLAISE

Ukážky
z dnešnej
ponuky
námeto-
vých
emisíí
★★ (str.
40 – 41)

JEUX PRE-OLYMPIQUES 1968

RED CROSS CENTENARY 1863-1963

Ghana

BELIZE

75th ANNIVERSARY OF PAHO

JÚNOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

REPUBLICQUE TOGOLA

SAUVEGARDE DES MONUMENTS DE NUBIE

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str. 40–41)

100. Anniversaire de la mort du Président John F. Kennedy

République du Niger

REPUBLIQUE DU CONGO

DIXIEME ANNIVERSAIRE DE L'UNIVERSITE LOVANIUM

